

ГОЛОС СЕМІНАРІЇ

ГАЗЕТА ВИЩОЇ ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ СВЯТОГО ДУХА

№ 5-6 вересень - лютий / 2009 - 2010

Нам важливі не
документи, нам
важлива людина

16

розмова з о. Станіславом Вiнярським

Ким для Вас є
священик?

7

запитання до вірних

Бо хлоп'ятко нам
народилося,
сина нам дано...

(Іс 9,5)

Сім'я як місце,
де народжується
покликання

32

Спорт - це також
дар Божий

спортивні вподобання
семінаристів

36

Заслужити
"заслуженого"

48

розмова з п. Наталією Молдаван

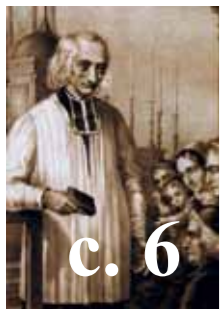
Зміст

ЛІТУРГІЙНИЙ РІК

Адвент -
час очікування
на прихід Господа

с. 2

ТИ Є СВЯЩЕНИК НАВІКИ...

Велич священства

ПАПСЬКА КАТЕХЕЗА:
св. Йован Марія Віаней

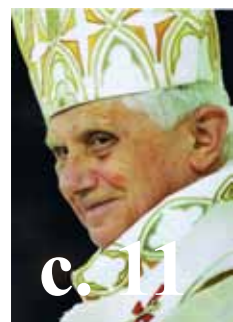
с. 6

ВІРУЮ В СВЯТОГО ДУХА...

З Отцем і Сином
рівнопоклоняємий
і рівнославимий

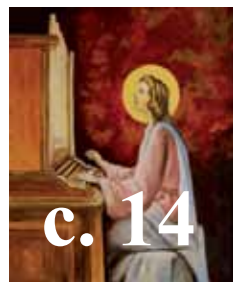
с. 8

СЛОВО АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ

ПАПСЬКА КАТЕХЕЗА:
Симеон Новий Богослов і
значення духовного
керівництва

с. 11

ДОРОГА ДОСКОНАЛОСТІ

Поміж історією та легендою

св. Цецилія - покровителька
церковної музики і співу

с. 14

РОЗДУМИ ПРО МОЛИТВУ

Одна дивна маленька
принцеса, яку можна зу-
стріти всюди

с. 19

СТОРИНКА МІНІСТРАНТА

Літургійні шати

Церква з перших віків відводить важли-
ву роль літургійним шатам, які мають
своє символічне значення і служать для
літургійного культу.

с. 21

МІЖ НШИМ

Монах єдності

11 січня 2010 року минає 50-та річниця
з дня смерті людини, про котру мало
згадуємо, а котра так багато зробила
у справі єдності християн. Йдеться
про бенедиктинця Ламберта Бодуена.

с. 28

СЕМІНАРІЙНЕ ЖИТТЯ

1 + 1 = другий курс

Новий навчальний рік ставить
перед другим курсом також
нові завдання, пов'язані, зокре-
ма, з філософією.

с. 36

Вступний курс та їхній префект

Молися і працюй!
Саме цим гаслом можна окрес-
лити тих, які переступили поріг
семінарії почали формацію на
вступному курсі

с. 38

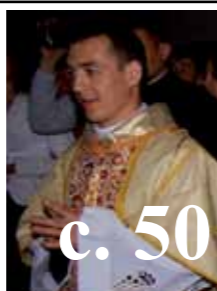
ПОСТАТЬ

Мир Вам!

о. Владислав Ванас

Він був досить незвичайною людиною.
Чи тільки незвичайною? Він був вели-
кою людиною!

с. 44

МОЄ ПОКЛИКАННЯ

дк. Ярослав Пяста

Священик - слуга, якого
вибрав і покликав сам Бог

с. 50

Голос семінарії №5-6
вересень-лютий / 2009-2010
Газета
Вищої Духовної Семінарії
Святого Духа
Кам'янець-Подільської дієцезії
Римо-Католицької Церкви
(для внутрішнього користування)

Головний редактор:
кл. Жарук Олег

Заступник головного редактора
і фотограф:

кл. Грабовський Ростислав

Редакція:

кл. Кримський Ростислав,
кл. Ленчук Сергій,
кл. Росочинський Ярослав,
кл. Бурмістров Олександр,
кл. Пухальський Олександр,
кл. Мазур Віктор

Співпраця:

кл. Петренко Артем
кл. Матвійчук Мирослав
кл. Садовий Олександр

Церковний консультант:
о. В'ячеслав Грумицький

Літературний редактор:
с. Устина Лисенко OSB

Комп'ютерна верстка:
кл. Жарук Олег
кл. Пухальський Олександр
кл. Грабовський Ростислав

Відділ розповсюдження:
кл. Бурмістров Олександр

Адреса редакції:
Вища Духовна Семінарія
вул. о. В. Ванаса 14
м. Городок
Хмельницької обл.
Україна, 32000
тел.: (03851) 3-21-43
тел/факс: (03851) 3-14-84
e-mail: wdsgorodok@gmail.com

Редакція має право редагувати та
скорочувати подані матеріали. Руко-
писи не повертаються і не рецензу-
ються. При передруці посилання на
«Голос семінарії» обов'язкове.

Тираж: 1300 примірників

кл. ОЛЕГ ЖАРУК
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

НАДІЯ

нашого життя

«Spe Salvi facti sumus» - «Ми нас знову переглянути влас- не життя, яке часто перепов- внене тягарем гріха, але водно- час до нас (Рим 8, 24). Цими ж словами папа Бенедикт XVI розпочинає свою дру- гу енцикліку під назвою «Spe Salvi» - «Спасенні надією»*.

Яким би був світ без надії? В чому полягав би сенс людсь- кого життя без неї? Важко уявити без надії власне жит- тя, адже це вона надає йому змісту, якщо він раптом зникає і здається, що вже все втрачено.

Надією для світу стало народ- ження у бідній вифліємській ясині Предвічного Бога, Який став одним з нас, - Ісуса Хри- ста. Його Народження – це надія, що стала реальністю, це спасіння, якого всі очікували. Щороку святкуємо цю над- звичайну подію, що спонукає нас знову переглянути влас- не життя, яке часто перепов- внене тягарем гріха, але водно- час покликане до святості. Маємо нагоду зупинитися, щоб разом з пастухами спо- глядати те, чого так очікували: Надію, яка змінила світ.

Адвент – час радісного очікування на прихід Христа, час власного приготування на зустріч зі Спасителем, бо «пізнати Бога – справжнього Бога – означає отримати надію» («Spe Salvi», 3). Це час нової надії, яка вже зrealizovana.

З нагоди Різдва Христового бажаємо Вам, дорогі читачі, щоб в Ісусі Христі, Котрий став Надією світу, ми віднаходили світло та сенс нашого життя. Адже, як каже святий Апо- стол Павло, якщо ми з Ним, то хто проти нас?(пор. Рим 8,31a)

*Енцикліка «SPE SALVI» видана в Римі 30 листопада 2007 року папою Бенедиктом XVI.

ДОРОГІ ПАРАФІЯНИ!

Прагнемо подякувати Вам за пожертви, які Ви робите для нашої Семінарії. Цього року уже традиційно було пожерт- вувано продукти та кошти. Кожного четверга семінарийна спільнота жертвує Євхаристію та свої особисті молитви за добродіїв. Нехай добрий Господь благословить Вас на щодень і посилає багато благодатей.

АДВЕНТ -

час очікування на

о. Андрій ШЧАСТЛИВЦЕВ
ГВАРДІЙСЬКЕ

Літургійний рік у Католицькій Церкві розпочинається першою неділею Адвенту. Історія цього періоду сягає своїм корінням ще перших віків християнства: тоді люди практикували так звані покутні приготування.

ADVENTUS ОЗНАЧАЄ ПРИХІД

Слово АДВЕНТ походить від латинського „adventus”, що означає «прихід». В римській імперії так називали офіційне прибуття кесаря. Християнство спочатку святкувало лише Пасху – як урочисте пригадування таємниці Відкуплення, тобто Смерті і Воскресіння Ісуса Христа. У християнстві термін «адвент» став класичним окресленням приходу Христа – як першого у Втіленні, так і другого – у небесній славі наприкінці світу. Лише в IV столітті виникло нове свято, як спомин тайни Втілення Сина Божого – Різдво Христове. І якщо до свята Пасхи

християни готувались протягом 40-денного Великого Посту, то Різдву Христовому передував Адвент: 4 неділі до Різдва. Спочатку, у галліканській помісній Церкві, Адвент був таким же покутним періодом, як Великий Піст. На зламі VI і VII століть папа римський Григорій Великий надав перевагу римському, менш аскетичному розумінню Адвенту. На відміну від покутного приготування до Пасхи, Адвент був визнаний радісним часом приготування до приходу Господа. Цей період складається з чотирьох неділей до Різдва Христового, яке у Західній Церкві відзначається 25 грудня.

Очікування на другий прихід Господа

Час Адвенту поділяється на дві частини, кожна з яких має свій специфічний характер. Перша, яка триває до 16 грудня, зосереджується на приготуванні до другого приходу Ісуса Христа. Християнин усвідомлює тимчасовість свого життя на землі та необхідність спрямувати усе на вічність. В літургії слухаємо пророків, які закликають готувати дорогу для Бога, Котрий надходить. Особливо важливий з них - Йоан Христитель, останній пророк перед приходом Спасителя.

В очікуванні на Різдво Христове

Наступна частина, яка триває від 17 по 24 грудня до Різдва Христового, це приготування до літургійного святкування народження Бога в людському тілі. Найкращим прикладом гідного прийняття Ісуса стала для нас Діва Марія. Тому саме Вона є покровителькою другого періоду Адвенту.

Адвент духовно єднає нас з очікуванням усією Церквою Другого Приходу Христа, присутність Котрого у первісній Церкві була настільки живою, що вона часто у своїй Літургії

символізує Марію, ранню зірку, яка засяяла перед прибуттям Ісуса Христа – Істинного Світла.

Близько 150 років тому у Церкві особливим знаком Адвенту став вінок із зелених хвойних гілок з чотирма свічками, які пригадують чотири неділі Адвенту. Зелений вінок - це надія, а світло - Христос. Цей вінок також символізує спільноту Церкви, котра у любові та радості очікує свого Господа. В першу неділю Адвенту запалюється одна свічка, в другу – дві і так далі. Таким чином ці свічки додатково пригадують час, який наближає

прихід Господа

молилася про повернення Ісуса, закликаючи: «Марана та», що з єврейської означає «Прийди, Господи». У наш час Церква значно полегшила практикування різдвяного посту. Не вимагається тілесного посту, тобто споживати можна все, окрім м'яса в п'ятниці. Проте Церква запрошує всіх до посту духовного. Протягом Адвенту готуємось до різдвяної радості, тому, щоб не затьмарити радості Різдва, не влаштуємо гучних забав. Адвент має бути для нас часом радісного очікування на прихід Господа, тому через піст, молитву та вчинки милосердя ми готуємо місце для Нього у нашому серці.

Символіка

У парафіях зберігається звичай відправляти в Адвенті РОРАТИ – Святу Месу вранці, на честь Пресвятої Діви Марії. Під час цієї Меси запалюється свічка, оздоблена білою стрічкою, що

нас до приходу Ісуса Христа.

Схід - Захід

В східній Церкві період перед Різдвом Христовим називається Пилипівкою. Походить ця назва від святого апостола Пилипа, спомин якого припадає на 27 листопада. Цей час розпочинається перед

Різдвяним постом, а закінчується 6 січня. Він має покутний характер. У Західній Церкві період Адвенту розпочинається в першу неділю після свята Христа, Царя Всесвіту, і закінчується у вігілью Різдва Христового. В західній літургії Адвент – це радісне очікування на прихід Ісуса Христа.

СЕМІНАРІЙНЕ ЖИТТЯ

• 24 червня єпископ-ординарій Леон Дубравський призначив о. Миколу Невського духовним отцем нашої

о. Микола НЕВСЬКИЙ

семінарії. О. Микола отримав свячення 30 жовтня 1999 року. Походить з с. Зведенівка (Шаргородський р-н, Вінницька обл). В семінарії о. Микола викладає гомілетіку і богослов'я духовності. Цього навчального року опікуватиметься вступним і III курсами.

• Семінаристи після літньої навчальної сесії 24 червня роз'їхалися на канікули, які тривали до 21 вересня.

• 1-6 липня тривало паломництво до санктуарію Матері Божої Летичівської, у якому взяли активну участь семінаристи та професори нашої семінарії, зокрема з Кам'янець-Подільського разом з семінарстами і паломниками вирушив ректор о. В'ячеслав Грумницький; з Томашполя – префект від навчальної частини і контактних зв'язків з Латеранським Університетом у Римі о. Юрій Блазина.

• 6 липня в дісцезіальному санктуарію Матері Божої Летичівської, до якої поспішали наші паломники, відбулася відпустова урочистість. Службу Божу очолив архієпископ Львівський Мечислав Мокшицький. Семінаристи організували літургійну асисту.

ВЕЛИЧ СВЯЩЕНСТВА

Мавши, отже, великого архиєрея, що вже пройшов небо, Ісуса, Божого Сина, тримаймося твердо віровизнання. Бо ми не маємо такого архиєрея, який не міг би співчувати нашим недугам: він же зазнав усього, подібно як ми, крім гріха. Приступім, отже, з довір'ям до престолу благодаті, щоб отримати милість і знайти благодать на своєчасну поміч.
(Євр 4, 14-16)

Священики є для нас тими, котрим довірене наше духовне народження і відродження через хрещення; через них ми зодягаємось у Христа, і вмираємо разом із Сином Божим, і стаємося членами Його святої Голови. Тому ми повинні не тільки боятись їх більше, ніж володарів і царів, але й шанувати більше за батьків своїх: ті народили нас із крові і тілесного бажання, а ті є подателями нашого народження від Бога, блаженного відродження, істинної

свободи і благодатного усиновлення. Юдейські священики мали владу очищати тіло від прокази, або, радше, не очищати, а вже очищених визнавати чистими, і ти знаєш, як добивалися тоді священничої гідності. А наші [священики] отримали владу не лише засвідчувати очищення, але й досконало очищати не тілесну проказу, а нечистоту душевну. (...) Та вергаю назад до того, від чого почав. Бог дав священикам більше сили, ніж тілесним ро-

дичам і то не тільки для покарання, але і для доброго діяння; перші і другі різняться поміж собою настільки, наскільки різняться життя теперішнє від майбутнього. Батьки народжують нас для життя теперішнього, священики — для майбутнього; перші не лише не можуть порятувати своїх дітей від тілесної смерті, але навіть охоронити їх від небезпечної недуги, а другі часто спасають стражденну душу від погібелі, зменшуючи кару або не даючи упасти поученням, напоумленням і молитвами. І не тільки коли відроджують нас [хрещенням], але й від наступних гріхів мають владу розгрішати: «Нездужає хтось між вами? Хай прикличе пресвітерів цер-

ЙОАН ЗОЛОТОУСТИЙ

Святий — архиєпископ, богослов і проповідник, Отець і Вчитель Церкви; народ. в 344/354, Антіохія, помер в 407, Комани (сьогодні Грузія). Походив із заможної антіохійської сім'ї, рано залишився без батька і виховувався матір'ю-християнкою. Отримав блискучу освіту, навчався в прославленого риторика Лібанія (314-393), язичника, одного з останніх представників грецької традиції ораторського мистецтва. Наставником Йоана в

біблійній екзегезі був відомий церковний діяч і богослов Діодор Тарсійський, представник Антіохійської богословської школи. Близько 370 р. Йоан був охрещений єпископом Мілетієм Антіохійським і незабаром поставлений читцем (лектором). Після смерті матері Йоан протягом кількох років вів життя монаха-аскета. Потім повернувся в Антіохію і в 381 р. був висвячений Мілетієм на диякона, а в 386 р. наступник Мелетія єп. Флавіан Антіохійський рукоположив Йоана у сан пресвітера.

Наступні 12 років Йоан виконував священницькі обов'язки в Антіохії. Багаточисленні проповіді принесли йому незвичайну любов людей. Після смерті Константинопольського архиєпископа Нектарія імператор Аркадій призначив Йоана його наступником при цьому він був вивезений в Константинополь таємно, тому що антіохіці не хотіли його відпускати. В 398 р. він був висвячений на єпископа Теофілом Олександрійським і став Константинопольсь-

ковних і хай вони помоляться над ним, помазавши його олією в ім'я Господнє, і молитва віри спасе недужого, та й Господь його підійме; і які він гріхи вчинив, вони йому простяться». Окрім того, тілесні батьки не можуть надати жодної помочі дітям, коли ті зневажать когось

після того всього наважиться ще хтось ставити мені у вину гордість? Навпаки, думаю, що мої слова викличуть у душах слухачів таку пошану до священства, що вони картатимуть

Священик повинен мати чистішу від сонячних променів душу, щоб ніколи не залишав його Святий Дух, щоб міг сказати зі св. Павлом (Гал 2, 20): «Живу вже не я, а живе в мені

Христос»
(св. Йоан Золотоустий,
Про священство 6:2)

із знатних і сильних людей, а священики часто примиряли віруючих не з вельможами і не з царями, але з самим Богом, Якого ті прогнівили. Чи

за гордощі і зухвальство не тих, які усуваються, а тих, які самі приходять і добиваються цієї гідності*.

ким архиєпископом. Своїми проповідями здобув авторитет серед населення, натомість ворожо сприйнятий владою. За дар красномовства його назвали Хризостомом, тобто Золотоустим.

Переслідуваний, помер у вигнанні 14 вересня 407 року. Його реліквії знаходяться в базиліці св. Петра в Римі.

Католическая энциклопедия, т. 2, Москва: издательство францисканцев 2005, к. 348-351

св. Йоан Золотоустий на царських воротах тзв. Любачівського іконостасу, кінець XVII століття, греко-католицька катедрa св. Йоана Хрестителя в Перемишлі (Польща).

*3 книги: Йоан Золотоустий, Про священство, книга 3:6, Львів: Свічадо 2001, с. 92-93.

ПАПСЬКА КАТЕХЕЗА

Генеральна Аудієнція, 5 Серпня 2009 Року

Святий Йоан Марія
Віаней

ПАПА БЕНЕДИКТ XVI

(Початок. Продовження в наступному номері)

Дорогі Брати і Сестри!

Під час сьогоднішньої катехези прагну коротко пригадати життя святого Настоятеля з Арс, підкреслюючи деякі притаманні йому риси, які можуть служити взірцем також для священників нашого часу, що, безперечно, відрізняється від того часу, у

Дардівлла - дім, в якому народився св. Йоан Марія Віаней

якому жив він, проте багато в чому близькому за основними людськими і духовними викликами й завданнями.

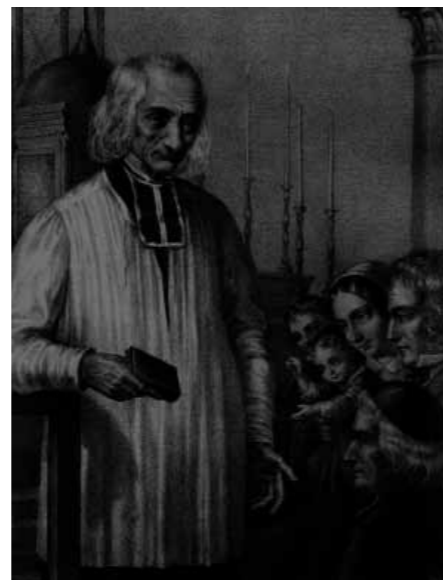
(...) О другій годині перед світанком 4 серпня 1859 р. Йоан Марія Віаней, закінчивши своє земне життя, подався на зустріч з Небесним Отцем, щоб отримати у спадщину царство, приготоване вже від створення світу тим, котрі вірно виконують Його науку (пор. Мт 25,34). Яким же великим повинно було бути свято на небесах з прихо-

дом такого ревного священника! Який же чудовий прийом мали влаштувати йому численні сини та доньки, поєднані з Небесним Отцем за його посередництвом як настоятеля та сповідника! З нагоди цієї річницї оголошено Рік Священства, темою якого є, як уже знаємо, - „Вірність Христа, вірність священника». Від святості залежить достовірність свідчення і наслідки місії кожного священника.

Йоан Марія Віаней народився 8 травня 1786 р. в містечку Дардівлла, в бідній селянській родині, багатій, проте, людяністю і вірою. Охрещеним був, згідно з добрим звичаєм тих часів, у той же день, коли народився. Час свого дитинства та юності присвятив праці на полі та випасанню домашніх тварин, і до 17 років взагалі ніде не навчався. Знав проте напам'ять молитви, яких навчила його побожна мати, і живився релігійністю, якою дихалось в його рідному домі. Біографи розповідають, що від ранньої юності навіть в найменшому намагався підпорядкуватися Божій волі. У глибині серця плекав мрію стати священником, але досягти цього було нелегко. Священницькі свячення отримав після багатьох труднощів та непорозумінь, завдяки допомозі

мудрих священників, котрі були настільки відкритими, що не зупинилися на його людських обмеженнях, але зуміли побачити глибше, відчуваючи рівень святості, присутньої в цьому зовсім винятковому юнакові. Отож, 23 червня 1815 року його було висвячено на диякона, а через рік, 13 серпня, на священника. Нарешті, у віці 29 років, після багатьох труднощів, невдач та сліз, зміг приступити до Господнього вівтаря і здійснити мрію свого життя.

Святий Настоятель з Арс усвідомлював величність отри-

св. Йоан Марія Віаней

маного дару. Казав: «Ох, яким же великим є священство! Добре його зрозуміється лише в небі... якби ми зрозуміли його

Ох, яким же великим є священство! Добре його зрозуміється лише в небі... якби ми зрозуміли його на землі, то померли б - не від страху, лише з любові... св. Йоан Марія Віаней

на землі, то померли б - не від страху, лише з любові...» Ще в дитинстві признався своїй матері: «Якби я був священником, то хотів би здобути багато душ». І так сталося. У душпастирській праці, такій простій і водночас такій плідній, цей скромний настоятель загубленого села на півдні Франції зумів так глибоко ототожнитися з власним служінням, що став видимим та знаним скрізь, alter Christus, образом Доброго Пастиря, який, на відміну від найманця, віддає за своїх овець життя (пор. Ін 10,11). Його життя було живою катехезою, яка була винятково плідною, бо люди бачили, як він служив Святу Месу, як тривав на адорації перед Дарохранительницею та скільки годин проводив у сповідальниці...

ПЕРЕКЛАД ТА ОПРАЦЮВАННЯ
кл. Олег Жарук
V курс

Ким для вас є священник?

кл. РОСТИСЛАВ ГРАБОВСЬКИЙ
II курс

Здавалося б, звичайне слово – СВЯЩЕНИК. А з іншого боку, скільки в ньому незвичайного: адже під час священницького служіння хліб стає Тілом Христовим, а вино – Господньою Кров'ю. Хто ж це – священник? Про це я запитав у декількох людей, які радо поділилися своїми думками:

ІРА, учениця:

Це особа, що потішить у скрутну хвилину та розповість, хто виграв у футбол; це людина, що дасть пораду, як краще було б для мене зробити, і в той самий час розповість, що після відходу Тарії Nightwish «спочився»... І на питання: «Перед ким станеш на коліна, ангелом чи священником?», - моя відповідь: перед священником!

АНДРІЙ, військовослужбовець:

Священник – особа, яка менше всіх вагається, що Бог є.

ОЛЕКСАНДР, сім'янин:

Це людина, яка розподіляє небесні дари, він дає життя нашій душі та оновлює її впродовж усього нашого існування, через покаєння перед Богом за його посередництвом ми стаємо значно чистішими.

АЛЛА, домогосподарка:

Священник – людина, яка віддзеркалює Божу любов. Це людина, яка розпинає своє життя, щоб привести багатьох до Христа. Мабуть, в житті немає нічого кращого ніж бути священником.

АЛНА, студентка:

Священник – справжній слуга престолу, посередник між Богом і людьми, той, хто щоденно докладає ревних зусиль, щоб поширювати славу Божу. Священники - співпрацівники та розподільники Божих ласк, яких Бог вибрав і відділив від інших, щоб були його власністю..

З ОТЦЕМ І СИНОМ

РІВНОПОКЛОНЯЄМИЙ І РІВНОСЛАВИМИЙ

к.л. ОЛЕКСАНДР ПУХАЛЬСЬКИЙ

II КУРС

Святий Дух у житті Церкви
перших століть

Церква у перших століттях свого існування володіла живим досвідом присутності і дії Святого Духа. Віру в божество і силу Потішителя вона визнавала в молитві та всій літургії. Проголошувала її в навчанні катехуменів, яке складало перший роздум над правдами Об'явлення, які містяться в Святому Письмі. Про цю віру свідчать також висловлювання окремих авторів II і III століття.

Однак правдою є те, що в богослов'ї перших трьох століть

«Вірую в Святого Духа...» Таку назву носить наша постійна рубрика. Ці слова взяті з Символа віри – з віри, якою живемо і яку визнаємо кожного дня. Це не просто якийсь сухий і мертвий вираз. Ці слова наповнені змістом і значенням. Важливо також знати контекст, з якого їх взято, і не лише як зміст окремого фрагмента тексту, але й історичне тло тієї епохи, в якій народжувалося визнання віри у Святого Духа.

відносно мало місця займають розважання на тему істоти і природи Святого Духа, а також Його відношення до Отця і Сина. Йдеться більше про Його роль в історії спасіння і в житті Церкви, про Його освячуючу та об'єднуючу дію.

Рік 325 – Нікейський Собор про Святого Духа

У визнанні віри з часів Першого Вселенського Собору, який

відбувся у Нікеї (сучасний Ізнік, Туреччина), міститься короткий, але суттєвий запис: «віруємо» і «в Святого Духа». І причиною цього не лише той факт, що Нікейський символ був побудованим на підставі христильної формули, яка згадує трьох Божих Осіб. Це тринітарний вираз мислення первинної Церкви, який відносить Святого Духа до Божої Тріади і ставить Його на рівні з Отцем і Сином.

Натомість, як пізніше влучно зауважив Василій Великий, пишучи про Нікейський Собор, „наука про Святого Духа не була тоді чітко визначена, оскільки ще не виступили на арену ті, які протиставляються Духу Святому».

Початок суперечок

Початки суперечок про природу і походження Святого Духа не цілком ясні. Проте відомо, що від 360 року історичні джерела згадують про духоборців.

Першим документом, що свідчить про групи вірних, які не визнають божества Святого Духа, є Листи до Серапіона, написані св. Афанасієм з Олександрії близько 359 року. Вони були спрямовані до єпископа Тмуїс, який помітив ці помилкові погляди і просив про їхнє з'ясування свого митрополита, що перебував тоді на вигнанні, серед ченців у пустелі.

У Листах до Серапіона Афанасій доводив, що Потішитель нестворений, вічний і святий за своєю природою. Цю науку він підтвердив на „синоді ісповідників», який відбувся в Олександрії в 362 році. Синодальний лист декларував, що до Церкви можуть бути прийняті лише ті, які приймають нікейське визнання віри.

Це був перший синод, який помітив небезпеку духоборців і зайнявся формуванням науки на тему Божої природи Святого Духа.

Св.Василь Великий – відповідь Кападокії

Перш ніж кападокійський автор приступив до написання трактату «Про Святого Духа», в кінці 374 року, він довго

досліджував питання духоборства і вперше написав про нього у трактаті «Проти Євномія» (363-365 рр.)

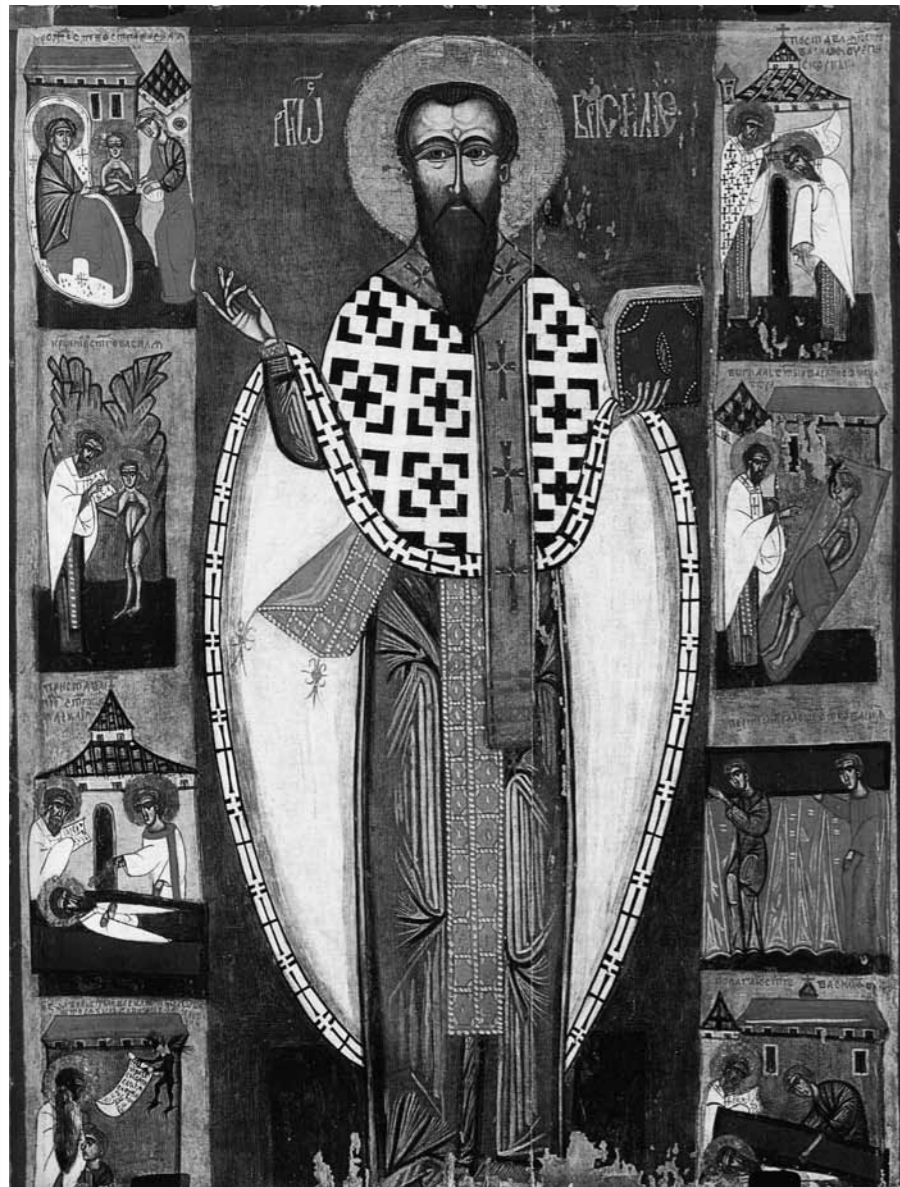
цієї формули, що виражала єдність і рівність трьох Божих Осіб. Вказував, що Святий Дух, разом з Отцем і Сином, завжди

А УТІШИТЕЛЬ, СВЯТИЙ ДУХ, ЯКОГО ОТЕЦЬ В МОЄ ІМ'Я ЗІШЛЕ, ТОЙ НАВЧИТЬ ВАС УСЬОГО І ВСЕ ВАМ НАГАДАЄ, ЩО Я СКАЗАВ ВАМ Йн 14, 26

Твір святого Василія, що виник в 375 році, є першим в історії богослов'я трактатом про Святого Духа. Трактат виник в атмосфері суперечок навколо нової доксології (молитовної формули прославлення Бога), якої ужив кападокійський єпископ під час урочистої молитви з народом: Слава Отцю з Сином разом зі Святим Духом. У своєму листі став на захист

присутній в історії спасіння, в житті Церкви і кожної людини. Він відіграв історичну роль, вплинувши на висновки Константинопольського Собору (381 р.) Прийняте тоді Кredo (визнання віри), яке до сьогодні промовляється під час Святої Меси, проголошує, що Святий Дух, Господь і Животворець, „з Отцем і Сином рівнопокляемий і

Святий Василій зі сценами з життя

1. Народження; 2. Єпископські свячення; 3. Хрещення; 4. Екзорцизм над одержимим дияволом; 5. Похорон; 6. Перенесення реліквій; 7. Молитва над одержимим дияволом; 8. Покладення до гробу). З церкви в Лосях, XV століття, 98,5 x 78,5 см, Історичний музей в Санюку (Польща).

рівнославимий».

Св. Василій не намагався представити повної науки про Святого Духа, показав лише багатство і велич Його дії, послаючись на Біблію, віру Церкви і власний досвід. Завдяки цьому його трактат, не зважаючи на те, що створювався у важкий період кристалізації науки про третю Божу Особу, до цього часу є одним з найважливіших класичних творів на цю тему.

З ТРАКТАТУ

Варто хоча б поверхнево зазирнути до тексту самого трактату і побачити, як св. Василій розумів значення Святого Духа у житті Церкви і кожного віруючого.

«Він називається Духом, як: «Дух є Бог» (Йн 4, 24), і: «Подих життя нашого, помазаник Господень» (Пл.Єр 4,20). Святим, як святий Отець і святий Син. Освячення на творіння приходить ззовні, а в Дусі святість

становить частину Його натури, тому Він не є Тим, котрий підлягає освяченню, але Котрий освячує. Називається Благим, як благ Отець і благ Народжений від Благого. Такі, отже, у Духа імена, спільні з Отцем і Сином, котрі Він отримує завдяки спільній натурі. Такі імена, надзвичайні і великі, проте не мають нічого, що могло б перевищити Його славу.

А які дії (Духа)? Невимовні щодо величчя, незчисленні щодо кількості. Бо як представимо думкою те, що за межами століть? Які були діяння Духа перед створінням того, що можна огорнути розумом? Які дари благодаті з Його боку для того, що створене? Яка могутність по відношенню до віків, що надходять? Бо Дух був, існував раніше століть, був разом з Отцем і Сином. Тому, якщо і шукатимеш щось за межами століть, то знайдеш, що воно сталося після Духа. Довір'я Богу і незворушність перед злом, перебування в щасливому стані є в силі Духа. Прихід Христа Дух також випереджує. Прояв надприродної сили, дарування зцілень - від Духа Святого. Злі духи виганялися в Дусі Божому. Міць диявола перетворювалась у ніщо в присутності Духа. Спокутування гріхів - також за благодаттю Духа. Наше зближення з Богом відбувається в Дусі. Бо «послав Бог Духа Сина Свого в серця наші, Духа того, що волає: Авва, Отче» (Гал.4:6). Воскресіння з мертвих — дією Духа. Бо «зішлеш Твій дух — вони оживають, і Ти відновлюєш обличчя землі.» (Пс 103,30).

BAZYLI WIELKI, O DUCHU ŚWIĘTYM..., XIX, 48-49, STR.150-152.

ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ!

Сьогодні затримаємось, щоб розглянути постать східного вчителя – Симеона Нового Богослова, святого, праці якого суттєво вплинули на богослов'я та духовність Сходу, зокрема

Сьогоднішній гість рубрики «Слово Апостольської Столиці» - Симеон Новий Богослов, святий, який жив на межі X - XI ст., великий візантійський містик. Йому присвятив свою катехезу папа Бенедикт XVI, під час загальної аудієнції 16 вересня цього року у ватиканському залі Павла VI. Святіший Отець пригадав, що духовна спадщина святого істотно вплинула на богослов'я та духовність Сходу, зокрема у сфері досвідчення єдності з Богом.

Константинополі, котрий дав йому прочитати трактат «Духовне право» монаха Марка, в якому Симеон Новий Богослов знайшов для себе повчання, що справило на нього чимале враження: «Якщо шукаєш духовного зцілення, звертай увагу на своє сумління. Виконуй все, що воно тобі підкаже, а знай-

Григорія з Назіанзу. Але водночас зазнав також незрозуміння і вигнання, виправданий пізніше Константинопольським патріархом Сергієм II.

Симеон Новий Богослов провів останні роки свого життя в монастирі св. Марини, де й написав більшу частину своїх праць, здобуваючи все ширшу

Симеон Новий Богослов і значення духовного керівництва

у сфері досвідчення єдності з Богом. Симеон Новий Богослов народився у 949 р.в Галатії у Памфагорії (Мала Азія), в шляхетній родині. Ще в молоді роки переїхав до Константинополя, щоб навчатись і вступити на службу до цезаря. Але його не особливо приваблювала публічна кар'єра, котра його чекала, і під впливом внутрішнього осяяння, якого дізнав, почав шукати особу, яка могла б покерувати ним в стані сумнівів та неспокою, які переживав, і котра б допомогла йому розвиватися на дорозі єднання з Богом. Такого духовного керівника знайшов у постаті Симона Побожного (Еулабес), простого монаха з монастиря Студіос в

деш все, що тобі потрібне.» З того часу ніколи не йшов спати, поки не переконувався, чи сумління не підкаже йому чогось відкинути.

Симеон вступив до монастиря студитів, однак його містичні переживання і надзвичайна відданість духовному отцеві приносили йому труднощі. Тоді він перейшов до Константинопольського малого монастиря св. Мамаса, а через три роки став його абатом. Там провадив інтенсивний пошук зв'язку з Христом, що спричинилось до зростання його високого авторитету. Варто зазначити, що його назвали «Новим Богословом», подібно до двох інших великих постатей: євангеліста Йоана і

популярність своїми науками та чудами. Помер 12 березня 1022р.

Найбільш знаних з-посеред його учнів, Микита Стетатос, зібрав та переписав праці Симеона, підготував їх до видання, а пізніше видав також його біографію. Праці Симеона складають 9 томів, поділених на теологічні розділи, гностичні та практичні. З них 3 томи катехез, скерованих до монахів, 2 томи теологічних та етичних трактатів, а також том гімнів. Не можна поминути увагою також чисельної епістолярної спадщини святого. Праці Симеона Нового Богослова займають вагомим місце у східній традиції аж до сьогоднішнього дня.

Симеон зосереджує свої роздуми на присутності Святого Духа серед охрещених і на свідомості цієї духовної реальності, яку вони повинні з цього черпати. Християнське життя, підкреслює святий, це насамперед глибока і особиста єдність з Богом. Божа благодать освітлює серце віруючої людини і веде її до містичного бачення Господа. Виходячи з цього, Симеон Новий Богослов наголошує, що справжнє пізнання Бога береться не з книг, але з духовного досвіду, з духовного життя. Пізнання Бога народжується на шляху внутрішнього очищення, яке починається від навернення серця, завдяки силі віри і любові, далі продовжується глибоким розкаянням та щирим болем з приводу своїх гріхів, щоб досягти зв'язку з Христом, джерелом радості і миру, коли ми будемо залиті світлом Його присутності в нас. Згідно з Симеоном, такий досвід Божої благодаті не становить незвичайного дару виключно для деяких містиків, але є плодом Хрещення в житті кожного серйозно заангажованого вірного.

Варто над цим замислитись, дорогі брати і сестри! Цей святий східний чернець закликає нас всіх до поглиблення нашого духовного життя, до зауваження прихованої присутності Бога в нас, до щирості совісті, до навернення серця, так, щоб Святий Дух став присутнім в нас і нас провадив. Піклуємося про наш звичайний, людський, фізичний та інтелектуальний розвиток, але ще важливішим є не занедбувати внутрішнього зростання, яке полягає на пізнанні Бога, справжньому пізнанні, не тільки з книжок, але внутрішньому пізнанні та у

спільноті з Богом, щоб дізнаватись Його допомоги в кожному моменті і в кожних обставинах зростання. По суті, Симеон саме це й описує, розповідаючи про своє містичне переживання. Будучи юнаком, перед вступом до монастиря, коли однієї ночі довго молився вдома, прохаючи про Божу допомогу в боротьбі зі спокусами, відчув спокій, повний ясності. Коли вступив до монастиря, його заохочували до читання духовних книг, щоб вчився, але читання не давало йому миру і спокою, якого шукав. Почувався, за його ж словами, як бідний птах без крил. Покірно погоджувався з цією ситуацією, не бунтуючись, і тоді знову почали повторюватися споглядання світла. Симеон, бажаючи переконатися щодо

їхньої справжності, запитав Христа: «Господи, чи дійсно Ти є тут?» Почув у серці ствердну відповідь і зазнав повної утіхи. «То був перший раз, коли визнав мене, блудного сина, гідним, щоб почути Твій голос», - напише пізніше. Проте навіть це не принесло йому цілковитого спокою. Більше того - запитував себе, чи те переживання не належало б визнати ілюзією? Нарешті певного дня сталася подія, що мала важливе значення для його містичних переживань. Почав почуватися як «убогий, люблячий братів». Навколо себе бачив багато ворогів, які хотіли поставити на нього пастки і зробити йому кривду, але всупереч цьому відчував у собі сильний приплив любові до них. Чим це пояснити?

Ніхто не приходить до віри у святу і єдиносущну Трійцю, якщо не буде навчений віри учителем, і ніхто не хреститься без священника і не стає сам по собі причасником Божественних Тайн.

Симеон Новий Богослов

Найвірогідніше, така любов не могла походити від нього самого, але мусила впливати з іншого джерела. Симеон зрозумів, що любов походила від присутнього в ньому Христа, і все стало для нього ясным: він мав непереможний доказ того, що джерелом любові у ньому була присутність Христа, і що володіння в собі любов'ю, яка перевищує власні можливості, вказує на те, що джерело цієї любові існує в самій людині. І так, з одного боку, ми можемо сказати, що без певного відкриття на любов Христос не має до нас доступу, натомість з іншого - Христос стає джерелом любові і змінює нас.

Дорогі друзі, цей досвід залишається як ніколи важливим для нас сьогодні, щоб знайти критерії, які вказують нам, чи ми справді близько до Бога, чи Бог є і живе в нас. Любов Бога зростає в нас, якщо ми залишаємося з'єднані з Ним через молитву і слухання Його слова, через відкриття сердець. Тільки Божа любов відчиняє наші серця на інших і чинить вразливими на їхні потреби, вважаючи всіх за братів і сестер та заохочуючи до відповіді

любов'ю на ненависть і прощенням на заподіяну кривду.

Роздумуючи над постаттю Симеона Нового Богослова, необхідно згадати про ще одне у його духовності. На пропонуваній ним дорозі аскетичного життя вирішальну увагу і зосередження монаха на внутрішньому пережитті основне значення приписує духовному отцю монастиря. Як ми вже згадували, сам молодий Симеон знайшов духовного керівника, який дуже йому допоміг, і до якого зберіг таку велику повагу, що після його смерті віддавав йому шану також публічно.

Хотілося б наголосити, що для всіх священників, богосвячених осіб і світських, а особливо для молодих важливим

залишається прислухатися до порад доброго духовного керівника, який здатний супроводжувати людину у глибокому пізнанні самого себе і допроваджувати її до єдності з Господом, щоб її життя все більше узгоджувалося з Євангелієм. Щоб іти до Господа, завжди потребуємо провідника, діалогу. Ми не можемо досягти цього шляхом власних роздумів. І це є також сенс еклезіальності нашої віри, щоб знайти такого провідника.

Закінчуючи ці розважання, спробуємо підсумувати зміст навчання і містичний досвід Симеона Нового Богослова. У своєму постійному пошуку Бога, незважаючи на труднощі та критику з боку недобррозумілих, він справді дозволив любові вести себе. Так жив сам і цьому ж навчав своїх монахів, наголошуючи на тому, що найголовнішим для кожного учня Ісуса є зростання в любові, і таким чином зростатимемо в пізнанні самого Христа, щоб могли сказати зі святим Павлом: „Зараз вже не я живу, але живе в мені Христос» (Гал. 2, 20).

ПЕРЕКЛАД ТА ОПРАЦЮВАННЯ
кв. Ростислав Грабовський
II курс

СЛОВНИЧОК

Еклезіальність (від лат. ecclesia - церква, храм) - церковність.

Аскеза (від гр. аскезіс) - вправи, система духовних і фізичних зусиль направлених на досягнення моральної досконалості, спасіння душі і більш глибокого спілкування з Богом. Як правило аскеза пов'язана з поглибленою молитвою, постом, умертвінням тіла і т. д.

Найбільше про Святу Цецилію знаємо з «Акту Мучеників», що походить з V ст. Опис її мученицької смерті опирається на живій та вірній традиції, однак трохи здеформований легендами.

к. Ярослав Росочинський
IV курс

Згідно вищезгаданого документу, св. Цецилія походила зі знатного римського роду. Прийшла на світ на початку III ст. і була християнкою з глибокою духовністю. З любові до

св. Цецилія

ПОМІЖ ІСТОРІЄЮ та ЛЕГЕНДОЮ

Ісуса склала обіт чистоти на все життя. Однак родина наказала їй повінчатись з Валеріаном, хлопцем, що також належав до римських патриціїв. Цецилія таємно визнала Валеріанові, що є християнкою, а крім того, своє серце вже віддала Улюбленому, Ісусу Христу, і для охорони своєї невинності має Ангела Охоронця. Валеріан дуже захотів побачити цього Ангела. У відповідь почув, що побачить його, але при умові, що пізнає Правдивого Бога і прийме хрещення. Попросив про це Цецилію, яка виклала йому основні правди християнської віри. Потім по-

тайки запровадила Валеріана до Папи св. Урбана I (†230), котрий його охрестив. Уже як християнин, побачив Ангела, що стояв сяючи біля Цецилії, тримаючи два вінки з лілій та троянд, призначених для них обох. Валеріан мав брата, шляхетного юнака, котрого теж допровадив до святого хрещення. Коли звістка про це дійшла до переслідувачів, Валеріана та його брата засудили до страти за сповідання забороненої

релігії.

Римський намісник, довідавшись, що Цецилія є християнкою і що свій власний маєток та маєток Валеріана роздала вбогим, наказав її арештувати. Солдати, зачаровані вродою дівчини, благали її не віддавати свого життя. З відвагою звернулася до них, промовляючи про Христа, а також про те, що її скороминуща молодість та вродо, через виконання Божої Волі, зміниться на вічну молодість

поряд з її Улюбленим Ісусом Христом, Котрого собі обрала. Наслідком її промови було навернення аж чотирьохсот вояків. Зачарований її красою був також суддя і просив вважати на свою молодість. Відповіла йому, що болото замінює в золото, а дім, збудований людською рукою, на Палац Свого Коханого Христа Ісуса. Отож, суддя спочатку хотів змусити її до відречення від своїх задумів тортурами, та це не дало жодного результату. Розгнівавшись, наказав стягти її мечем. Рука ката затремтіла на вигляд Цецилії і він лише поранив її, але так, що через три дні страждань вона віддала душу Богові.

ПОКРОВИТЕЛЬКА МУЗИКИ

У середньовіччі св. Цецилії почали віддавати шану, як покровительці музики, особливо церковної. Дослідження показують, що джерелом цього є зміст однієї з антифон у ранкових молитвах Літургії Годин. Ця атифона походить з VIII ст., а звучить так:

У своєму серці Цецилія Самому лише Господу співала посеред звуків музики: Господи, нехай моє серце і тіло буде без пороку, щоб я не соромилась.

Чи Св. Цецилія грала на якомусь інструменті? Невідомо. Дехто припускає, що могла грати на арфі, оскільки римські дівчата вправлялися у грі на цьому інструменті. А ще вельможні римські роди часто посідали у своїй власності орган, притаманний для тієї епохи. Оскільки Св. Цецилія належала до родини патриціїв, могла знати цей інструмент.

СЕМІНАРІЙНЕ ЖИТТЯ

о. Мартиніан Войцех Дажичький (1918 - 2009)

• 2 липня відійшов у вічність о. Мартиніан Войцех Дажичький (1918-2009рр.), ревний Апостол Поділля. На його похороні були присутні також професори нашої семінарії.

• 3 20 по 30 липня для дітей Солобоковецької школи-інтернату, яких протягом навчального року відвідують наші семінаристи, тривав «Літній відпочинок з Богом» у с. Галуциніці (Підволочиський р-н, Тернопільська обл.) Діти ближче знайомилися з Богом під час молитви, співаючи пісень, відпочиваючи на природі та приймаючи активну участь у веселих зустрічах з різноманітними іграми та конкур-

сами, котрі приготували для них семінаристи. Відвідали також м. Тернопіль, де побували в аквапарку та різних визначних місцях, і навіть покаталися на пароплаві.

• 3 3 по 13 серпня у с. Федорівка (Шаргородський р-н, Вінницька обл.) відбулися літні реколекції для 34 дітей з Соколівської школи-інтернату. Протягом цього часу діти мали нагоду пороздумувати над багатьма темами, які підказувала їм рибка Немо з мультика «У пошуках Немо»: про дружбу, правду, молитву... А найголовніше - вчилися покладатися на Бога та обирати Його своїм найкращим Приятелем.

• Семінаристи 5 курсу від 27 серпня приступили до традиційної річної практики. Своє призначення вони отримали ще у червні. Отож, Кримський Ростислав перебуває у Гвардійському, Підкова Вадим – у Хмельнику, Бова Валерій – у Хмельницькому (Виставка). Двоє семінаристів, що також закінчили 5 курс, але походять з Одесько-Сімферопольської дієцезії, перебувають на практиці у своїй дієцезії: Падлевський Максим – у Гайвороні (Кіровоградська обл.), а Хабіняк Юліан – в Ілчівську.

Діти з Соколівської загальноосвітньої школи-інтернату під час відпочинку в Федорівці

Священство - це дар, який Господь дає, кому сам захоче. Це дар, на який покликаний повинен відгукнутися і піти. Можливо і всліпу... А чи всліпу? Бог дарує більше, ніж покликаний того очікував. Наш сьогоднішній співрозмовник - о. Станіслав Вінярський, професор співу в нашій семінарії. Його дорога покликання досить незвичайна, але повна діяння Того, хто кличе - Господа Бога.

к. ОЛЕКСАНДР БУРМИСТРОВ
III КУРС

Отче Станіславе, Ви з тих, котрі, почувши у своєму серці голос Бога, покинули все і пішли слідом за Ним. Розкажіть нам, будь ласка, про Вашу дорогу покликання.

Про свою дорогу покликання? Тоді слід, мабуть, розпочинати з того, що воно, насамперед, росло і формувалося у релігійній атмосфері моєї сім'ї. Першим свідомством релігійності була моя бабуся. Пізніше також мама. Вони перші, навіть того не усвідомлюючи, «ростили» моє покликання. Далі – саме життя, бо я був близько храму, священників, хоча і доїжджали вони до нашої парафії на Службу Божу здалека. І думав тоді про священство, як мала дитина. Дивився, подобалося. Пізніше

НАМ ВАЖЛИВІ НЕ ДОКУМЕНТИ,
НАМ ВАЖЛИВА ЛЮДИНА

людина трішки підросла, побачила інше життя, з'явилися інші погляди. Якось так втікалося від того покликання. Такою втечею можна назвати хоча б один момент, що залишиться у пам'яті, мабуть, назавжди. Отож, коли я хотів втекти від того священницького життя і думав вступити до вищого навчального закладу в Рівному, бо мав змогу та знайомства, щоб це зробити. Приїхав здавати документи і якогось з них забракло. Не прийняли моїх документів. Кажуть: «Наступного разу». Пізніше я вже не повернувся

Батьки мають плани, але Бог також має плани.

туди. Священик мені порадив: «Ідь в семінарію, може, твоє місце там». Той священник, мій настоятель, ознайомив мене не тільки з Вищою Духовною Семінарією в Городку, але також з різними згромадженнями. «Вибирай сам, щоб це було твоє». Приїжджаю я в семінарію, весь у хвилюванні, заходжу і раптом починаю розуміти, що я взагалі всі документи забув. Як сьогодні пам'ятаю: віцеканцлер Єжи Курцек, якому настоятель почав пояснювати: «Він забув документи», сказав: «Нам важливі не документи, нам важлива людина». Ці слова я добре запам'ятав. І тоді ж усвідомив, що це, мабуть, моя дорога. Відомо, що людина формується, переживає різне у своєму покликанні, приходять якісь труднощі і вона вже хотіла би втікати. Тому дуже важливо визначити собі мету.

людина має тривати на колінах.

Саме в родині народжується майбутнє нашої країни. Чи покликання залежить, на ваш погляд, від сімейного виховання?

Безперечно. Розглянемо це на прикладі землі: добрий чорнозем сприяє доброму урожаю. Але коли земля погана, скільки треба напружатися! Так само тут. Відомо - якщо родина твердо релігійна, то, безперечно, цей дар отримає дитина, і тоді хлопцеві, наприклад, легше відкрити покликання до священства. Він, можна сказати, вже отримав певну формацію. А цією формацією є насамперед любов. Бо людина відкриває своє покликання в любові. Бо з любові пізніше народжується також і служіння. Але в кожній людині – і в мене, і в моїх друзів, і в кожного семінариса, завжди є якісь там негаразди. І таким чином хтось приходить в якомусь певному часі до Бога, наворачтається, хтось відновлює своє життя, комусь, можливо, бракувало материнського або батьківського тепла. Але, виходячи з першої точки роздумів про те, що покликання є даром, тобто той дар - він завжди десь там є, та тільки в релігійному кліматі доброї сім'ї людина швидше його відкриє. І тому помилкою буде вважати, що коли немає батьків, або коли вони невіруючі, то тоді не буде ніякого зародку покликання. Дивлячись хоча б на моїх

Кажуть, що покликання не народжується, за покликання треба молитися. Яка ваша думка з цього приводу?

Мені пригадався святої пам'яті єпископ Ян Ольшанський, котрий в каплиці не раз говорив нам, клерикам, такі слова: «Якщо ти навіть не відчуваєш покликання, ставай на коліна і молись. Бог дасть тобі цю благодать». Не може бути так, що людина скаже: «Я отримала, маю». Народжується покликання з колін і триває в покликанні також на колінах. Якщо цієї постави не буде, людина відійде від того справжнього життя, до якого Господь посилає. Бо ця постава на колінах є поставою, через яку людина просить. Людина не може сказати, що вона твердо відчувається. Народжується покликання на колінах і все життя

Народжується покликання з колін і триває в покликанні також на колінах.

друзів священників, буває й так, що дуже часто батьки їхні не такі релігійні, але вони це своє покликання так відкрили і так реалізують у даний час, що це є дійсно гідним і вартим поваги.

Отче, ви говорите, що батьки можуть бути не надто релігійними. Що ви порадили б тим людям, які прагнуть служити Богові талюдям у священстві, але це прагнення навіть близько не збігається з планами батьків, які бажають, щоб їхня дитина вчилася у світському закладі і мала сім'ю?

У питанні прозвучало «батьки мають плани», але Бог також має плани. Найголовнішим тут є, щоб не поспішати. Якщо людина прагне віддати своє життя Господу, то це може статися не відразу, можуть бути труднощі, можуть заперечувати батьки, але пізніше воно все вийде на добре. Знаю священників, у котрих батьки також ставали на перешкоді, але вони стали священниками. Може, не тоді, коли хотілося, але батьки в певному часі дозрівають. Часом ціле семінарійне життя батько не визнає вибору сина, бо вважає, що він має повернутися додому. А пізніше той же батько благословляє свого нововисвяченого сина – і це чудово. Можливо, аж до моменту свячень батько ще на щось розраховує, але в серці все ж таки визнає вірний вибір сина. І пізніше радіє, що його син став священником. І це також є певною наукою для цього молодого серця кандидата, що має ще більше довіряти Богу. І, найголовніше, щоб знав, чого хоче, щоб це було твердим. Можливо, така перешкода іноді служить очищенню прагнення людини: вона триває при своєму

Бо людина відкриває своє покликання в любві.

виборі попри всі заперечення, і це дійсно є чимось гідним визнання. Бог через таке страждання очищує покликання.

Отче Станіславе, що Ви порадили б тим, які почули голос Бога у свему серці і прагнуть за ним іти?

Якщо людина дійсно відчула голос Бога, то хай цей голос Бога слухає постійно. Не лише тоді, коли знаходиться ще на роздоріжжі, але також пізніше, в семінарійному житті. Цей голос людина має відкривати щодня. Встаю зранку і маю цей голос чути. А пізніше, вже будучи священником, маю продовжувати до нього прислухатися. Той, хто почув цей голос, хай знає, що він не є випадковим. Наведу хоча б той приклад, якого часто наводив нам духовний отець, коли я був семінаристом. Казав так: «Дивіться, скільки вас, друзі, було в класі, вас було, наприклад, тридцять, але ти чомусь один в семінарії. Скільки у вас було міністрантів в парафії. Всі були в костелі, слухали, але тільки ти почув голос Бога». Голос Бога так доторкає людину, що їй не втекти від нього. Бо це Господь тебе обирає. Втекти можна лише через гріх, через своє грішне життя, але тоді не будеш щасливим, а це найголовніше. Молода людина в своєму житті перебуває у пошуках, хоче бути щасливою. А бути щасливим - це, власне, почувати цей Голос.

ОДНА ДИВНА

Вона виходить рано-вранці, гуляє по полях, блукає сільськими просторами, переходить селом, заходить до міста, мандрує вулицями, сідає в метро, снує ринком, крокує по тротуару, зазирає до приміщення дискотеки, прямує на завод, сідає за стіл у кав'ярні, з'являється в офісі, заходить до багатоповерхових будинків, піднімається по сходах, стукає до дверей, сідає за стіл, без дозволу займає квартиру, скидає з п'єдесталу телевізор, облаштовує собі куточок, відчиняє собі віконниці, аби освітити кімнати, всюди прикрашає їх ліліями та бузком, щоб наповнити оселю пахощами. І все це ніби так і має бути.

Аж ось вона оселилась в наших будинках, облаштувалася в селах, зосередила увагу на наших родинях, зайняла місце за шкільними лавами, простягнулася на лікарняних ліжках; вона присутня всюди, навіть в операційних кімнатах. Вона ніколи не покидає хворого! Вона завжди і всюди почувається як вдома...

Всюди і в кожній хвилині можемо зустріти її з обличчям, опу-

семинарах та круглих столах. Вона напрошується на збори, втручається в розмови, бере участь у дискусіях, вона приходить на всі зустрічі...

Вона проникає у намет до туриста, босоніж іде на прощу разом з прочанами, зв'язується мотузкою альпініста, ховається в крісло цистерціанця чи в келію кармеліта...

Вона загадково проникає до в'язниць та таборів. Вона

«Молитва не полягає в тому, аби ввічливо нагадати Богові про те, що Він забув виконати», — іронізує Данієль Анж. Справжня молитва мобілізує, примирює, умироутворює, визволяє, виліковує, об'єднує.

щеним долі. Вона розпростерта на землі, мовчазна; або ж вона сидить, заглиблена в роздуми. Або ж чуває, піднявши у благанні руки. Раптом вона починає танцювати, сп'яніла від нового вина...

Де її немає? Вона хоче бути присутня на різних заходах у вихідні дні, на сесіях,

спускається аж до того місця де катують людей... Вона заглиблюється у вологу темноту карцера. А що із в'язнем? Вона ніколи не залишає його на самоті!

Чого вона тільки не робить! Бавиться з дитиною, дискутує з ученим, роздумує з дослідником, співає з поетом,

МАЛЕНЬКА ПРИНЦЕСА, ЯКУ МОЖНА ЗУСТРІТИ ВСЮДИ

заглиблюється в роздуми разом з письменником, творить разом з музикантом, програмує разом із програмістом, про неї читають на сторінках Інтернету, вона підстрибує з танцюристом, хреститься разом із спортсменом, грає у піжмурки з монахиною, підстерігає перехожого, чекає на друга, але також очікує своєї години...

Вона ховається в серці нареченого, робить закоханого смиреннішим, кличе за собою підлітка, нею захоплюється студент, вона забезпечує працею безробітного, супроводжує подорожнього, піднімає натовпи людей...

Вона голубить сироту, годує немовля, гладить заплакане дитятко, танцює з тендітною літньою панєю, залучається до молодіжних танців, вона співає разом з іншими та супроводжує співом гру на гітарі. Її сміх заражає! Її сльози здатні повернути світ! Перед її шармом неможливо встояти!

ДАНІЄЛЬ АНЖ
Після 30 років життя в монастирі (з них 12 — в Руанді), глибоко переживаючи занепад віри серед молоді, Данієль Анж відчув поклик до того, щоб донести до неї найголовніше: Бог - це Життя. Висвячений у 1981 р., він заснує 1984 р. одну з перших католицьких шкіл евангелізації в Європі «Жюнес-Люм'єр» («Молодь-Світло»). Автор книжок з богослов'я і евангелізації, він чимало працює задля єдності Церков-сестер — католицької і православної, — а ще здійснює евангелізаційні поїздки до більш ніж 40 країн світу.

Вона одягається в темний одяг, коли плаче, у білий — коли танцює, в синій — коли прислуговує, в червоний - коли кохає...

Разом з першим астронавтом, котрий сходить на кратер Місяця, вона складає подяку Творцеві за велич нескінченних просторів. Разом з малими сестрами, котрі кладуть долоню на чоло вмираючих на одній із вулиць Калькутти, вона благає Спасителя про зменшення їхнього нестерпного болю. В кожному лагідному жесті вона виявляє свою любов. У кожній

хвилині біди вона стогне з болу. У кожній делікатній справі вона усміхається.

Незважаючи на те, чи ти їдеш швидкісним потягом, чи летиш літаком, чи пливеш кораблем, чи перетинаєш Атлантичний океан, чи ж мандруєш Сахарою, чи ти поступово відвідуєш різні країни, чи стрімко перетинаєш континенти, - ти її зустрінеш всюди. Вона ставить протез прокаженому, перев'язує рану пораненому, готує полумисок для в'єтнамця, розпалює вогонь для ескімоса, пропонує пляшку з водою туарезцеві. Вона при-

сутня всюди: на кожній широті і довготі, на кожному меридіані, на кожній висоті.

Не існує такої мови, якою вона б не розмовляла. Немає діалекту, котрого б вона не розуміла. Не знайдеться жодного слова, котре було б їй чуже.

Вона проходить крізь ночі, заколисує того хто не може заснути, вона не спить з тими, хто чуває. Зранку вона будить звуками музики. Опівдні лає тобі відпочинок, проте сама ніколи не відпочиває. Ввечері вона заколисує, знов під музику, однак сама ніколи не засинає ні на мить. В останній вечір ось вона врешті на дні твого човна, рівно о тій годині, коли настає час переходити з одного берега на інший, тобто на берег Життя.

Вона вміє зачекати на свою чергу або перенести її на наступний день, а може, навіть на наступні канікули...

Однак якщо ти її запросиш, вона ніколи не відмовить. Якщо ти їй відчиниш двері, вона ніколи не залишиться на порозі, вона ніколи тебе не покине...

Вона... вона... але ж хто ця «вона»?

Невже ти її не впізнав? Чи ти ще досі не вгадав її імені? Імені тієї, котра є частиною твого щоденного життя... Це зовсім молоденька юначка, котра ще цілком недавно була підлітком, вона ще трохи несмілива... А ще вона ніяк не наважиться назвати себе... яке її ім'я? Молитва... Та звичайно ж! Молитва! Молитва, яка вкладається в риму зі світлом, рікою, атмосферою, повітрям...

З КНИГИ: Анж Д., Молитва – життєдайний подих, пер. з фр. І. Дух, Львів: Свічадо 2007, с. 5-8.

Міністрант

— людина, яка знаходиться
близько до Бога
під час Святої Служби...

ЯРОСЛАВ ФУРКЕВИЧ

МІНІСТРАНТ

Міністрант – на перший погляд, звичайне слово, звичайні хлопці, відрізняються, щоправда, білою комжею та місцем перебування під час Святої Літургії. А мало хто знає, скільки в справжнього міністранта обов'язків: прийти за 30 хв. до Служби Божої, щоб встигнути підготувати все необхідне: можливо, підготувати читання, перевірити, чи все на своїх місцях, запалити свічки, а під час Служби все правильно подати, а ще якщо урочиста Служба – то відповідно й праці буває більше.

Велику роль у літургійній службі відіграє старший міністрант. Саме на нього припадає найбільша відповідальність та неабияка кількість обов'язків: скликати зустріч, на якій відбувається приготування до служби біля вітаря, розподілити функції, за які кожен міністрант несе свою відповідальність. Він також слідкує за правильним виконанням приналежних їм завдань, а коли бачить помилки, зобов'язаний звертати на це увагу під час міністрантських зустрічей.

В нашій Городоцькій парафії св. Станіслава Єпископа зустрічі міністрантів відбуваються кожної суботи, о 18.30. На цю зустріч

можуть прийти усі хлопці, які закінчили 3 клас і хочуть служити Богові біля вітаря. Та щоб отримати почесне звання міністранта, необхідно спочатку пройти підготовчий період, в якому хлопці-кандидати готуються стати міністрантами. Пізніше, за рішенням настоятеля, в Урочистість Христа, Царя Всесвіту, кандидат отримує комжу – білу одягу міністрантів, і стає повноцінним членом міністрантської спільноти. Але це ще не все! Потрібно ще й відповідати цьому званню і дійсно служити, бо у нас є багато міністрантів, але водночас мало, оскільки більшість з них приходять тільки у неділю, а під час звичайних буднів (а особливо під час літніх канікул), їх навіть не видно. Справжній міністрант повинен бути надійним, щоб на нього можна було покластися та сумлінний у виконанні своїх обов'язків.

Тому звертаюся зараз до хлопців, які, можливо, вагаються і не наслідуються зробити вибір: довіртеся Богу, ви також зможете бути міністрантами, Бог тобі завжди скаже «так», бо любить тих, хто приходить Йому служити. Можеш стати міністрантом, якщо цього захочеш.

Бути міністрантом може також означати першу сходинку до твого покликання.

Я – міністрант, і про це не жалкую!

ЦЕРКВА З ПЕРШИХ ВІКІВ ВІДВОДИТЬ ВАЖЛИВУ РОЛЬ ЛІТУРГІЙНИМ ШАТАМ, ЯКІ МАЮТЬ СВОЄ СИМВОЛІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ І СЛУЖАТЬ ДЛЯ ЛІТУРГІЙНОГО КУЛЬТУ. СЬОГОДНІ МИ ПОРОЗМОВЛЯЄМО САМЕ ПРО НИХ, А ТАКОЖ ЗВЕРНЕМО УВАГУ НА ОБОВ'ЯЗКИ МІНІСТРАНТА, ПОВ'ЯЗАНІ З НИМИ.

Літургійні шати

КЛ. СЕРГІЙ ЛЕНЧУК

V КУРС

АЛЬБА

Ця біла шата є найстаршим літургійним одягом в Церкві. «Літургійною шатою, спільною для духовенства і міністрантів всіх ступенів, є альба, підпезана паском, якщо вона не пошита таким чином, що прилягає до тіла навіть без паска.

Якщо альба не закриває звичайного вбрання біля шиї, тоді перед одяганням альби потрібно одягнути гумерал.

Альбу не можна замінити комжею, навіть тоді, коли вона одягається поверх сутани, якщо використовується орнат або далматика, або коли замість орнату чи далматики одягається лише стула».

(Загальний вступ до Римського Месалу 336)

У стародавні часи її вдягали новоохрещені і носили щоденно протягом так званого «Білого тижня». Вона була зовнішнім знаком отриманої благодаті. Уживана в українській мові назва «альба» латинського походження (лат. alba – «біла»). Від IV ст. альба стає повсякденною шатою цілої літургійної служби і залишається нею до сьогоднішнього дня.

Беручи до уваги символіку білої шати, яка пригадує хре-

щення і чистоту душі, а також факт, що носимо її під час виконання найсвятіших таємниць, належить дбати про те, щоб альба завжди була «білою шатою», а не біло-чорною від бруду або зім'ята. Зберігаємо її у відповідному місці, старанно складаючи або вішаючи на вішалку.

КОМЖА

Комжа – це «скорочена» альба. Має подібну символіку, але не виражає її так промовисто, як альба. Вона повинна бути дійсно біла і не можна замінювати її на прозору з «фіранкового» матеріалу.

ПІДСТАВОВІ НАВИКИ
МІНІСТРАНТА

Допомога при одяганні і зніманні літургійних шат свя-

МАЛ. 1

МАЛ. 2

МАЛ. 3

щеником: цю послугу виконує міністрант. Кожен міністрант повинен вміти це робити, тому що може допомагати не лише священику, але й старшому приятелю, котрий одягає альбу. Міністрант одягається перший, далі бере до рук пасок, розв'язує його і вішає на свої рамена так, щоб френзлі були з правої сторони. Потім допомагає celebрансові одягати альбу. Його дії:

- піднести вгору рукави альби, так, щоб священику було зручніше всунути в них руки;

- вирівняти альбу ззаду, якщо утворилися якісь складки;

- подати пасок наступним чином: френзлі мають бути з правого боку на однаковій висоті, пасок не тримати посередині, але так, щоб права сторона була довшою, оскільки священик зав'язує його на кінці лівого боку (мал. 1);

- укласти альбу ззаду. Ця чинність залежить від пошиття альби (мал. 2, 3 і 4).

Найчастіше зустрічаємо два способи пошиття альби:

а) альба пошита так, що не має ззаду складок, лише дві великі складки по боках. Вирівнюючи

таку альбу, намагаємось добре укласти ці складки;

б) альба звичайна. Належить її вирівнювати знизу і відповідно укласти складки (пор. мал. 2, 3 і 4). Робимо таким чином: беремо альбу внизу в кількох місцях, утворюючи рівну «гармошку» (мал. 2), далі укладаємо альбу над паском, пересуваючи її вбік або вгору, залежно від потреби (мал. 3 і 4). Слід при цьому звертати увагу, щоб висота альби ззаду відповідала висоті спереду, яку регулює сам священик. Альба з усіх сторін повинна бути однакової висоти (мал. 5).

Після укладення альби священик одягає ступу і орнат. Допомога міністранта при вдяганні орнату може бути слідує:

- Подати ступу і орнат, а також симетрично вирівняти орнат.

При знятті шат потрібно пам'ятати:

- після того, як допомогли зняти орнат, необхідно повісити його у відповідному місці (в жодному випадку не мож-

на кидати його на стіл);

- забрання паска: коли священик його розв'язе, забираємо і вішаємо на свої рамена. Не зав'язуємо його відразу, тому що важливішою є наступна дія – допомога у знятті альби;

- допомагаючи при знятті альби, беремо її обережно знизу і допомагаємо священикові вийняти руки з рукавів. Далі забираємо альбу і вішаємо її у відповідному місці або складаємо.

Крім конкретних обов'язків, пов'язаних з одяганням альби або комжі, з їх зняттям і складанням, важливим завданням міністранта є також піклування про шанобливе ставлення до всіх літургійних шат. Слуги вітваря повинні бути вразливими на те, щоб жодна річ, призначена для Божої служби, не була в небезпеці легковажного трактування. Всі шати, посуд, книги та інші предмети літургійного вжитку повинні мати своє місце в захристії, або у відповідному місці у храмі, куди їх складаємо з належною пошаною.

ДУХОВНА РОЗМОВА

о. Станіслав Козьол
духовний отець

Можемо розглядати багато прикладів, котрі залишив нам Ісус Христос під час свого земного життя. Серед них є також подія, котру Святе Письмо називає «розмовою», яка відбулась після Воскресіння: Господь же Ісус, промовивши до них так, вознісся на небо і возсів праворуч Бога. (Мк 16, 19) Характерне для цієї події те, що апостоли сприймали ще все звичайно, по-людськи, очікуючи надії згідно природних, земних прагнень. Отже, зійшовшись, вони питали Його: Господи, чи цього часу знову відбудуєш Ізраїлеві царство? (Ді 1, 6). Наскільки ж іншими були їхні сподівання від сподівань Ісуса: Відповів їм: «Не ваша справа знати час і пору, що їх Отець призначив у своїй владі» (Ді 1, 7). Та все ж, як підсумовує Святе Письмо, ця розмова була однією з багатьох подій, котрі принесли добрий плід віри: Вони ж пішли і проповідували всюди, а Господь допомагав їм та стверджував слово чудесами, які його супроводжували. (Мк 16, 20)

Духовна розмова є однією з багатьох чинників, що впливають на формування кожного покликання до особливого посвячення з огляду на Небесне Царство, наприклад, священства або чернецтва. Це – потрібний, необхідний елемент життя в

школі Христа.

Візьмемо, до прикладу, розмову між духовним отцем та семінаристом. В нашій семінарії така розмова повинна відбуватись щомісяця. Ініціатива щодо неї належить передусім семінаристу. Вона – великий дар, як, зрештою, й усе, що в семінарії пов'язане зі служінням духовного отця. Вона є таємницею, під час якої

щоб помістити їх у слова, – хай і такі, але якось діткнені прагненням, щирістю та довір'ям, відкривають людину на світло діяння благодаті, на любов Бога і ближнього.

За допомогою свого духовного отця під час духовних розмов людина вчиться дивитись на те, що відбувається в її серці та розумі, з перспективи, яка, за своєю суттю, є перспективою

все те, що відбувається в глибині серця і розуму, можна побачити в світлі Божої благодаті. Залишені без уваги переживання і роздуми сприяють замикання людини в собі. Коли вони виражені, – часом легко, часом з великими труднощами, а іноді залишаються лише прагненням щось розказати, бо заважкі,

неба. Адже ніхто не може бути сам собі об'єктивним суддею. Йдучи за голосом покликання, кожен у семінарії ступив на конкретну дорогу подій, ситуацій і фактів, незалежних від нього. Кожен отримав щось на зразок певних «рамок», які є першим обмеженням власної волі та егоїзму, щоб

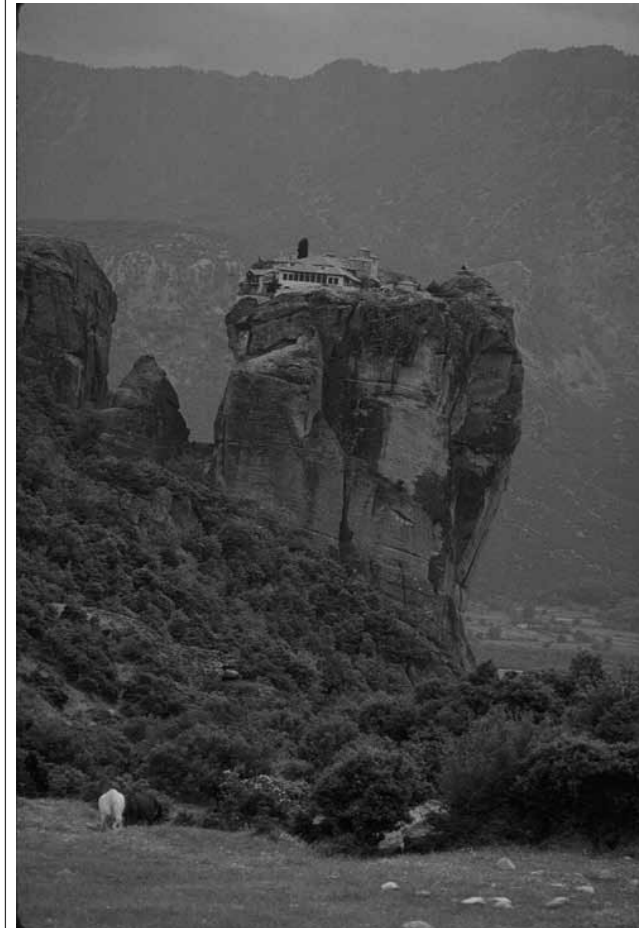
вчитися бути вільним. І кожен ці рамки «регулює» сам. Під час розмови є намагання «схопити», помітити різноманітні переживання, відчуття та прагнення, котрі притаманні кожному. І таким чином, розмова допомагає побачити, які з них спрямовують до Христа, до неба, а які перешкоджають, які скеровані до людей, а які до світу, щоб потім підтримувати і зміцнювати ті, які пов'язані з розвитком благодаті поклонання, і щоб боротися з тими, котрі походять від злого духа, або народжуються з людської пожадливості.

В щирій та довірливій розмові можна побачити те, що насправді є в серці, а не те, чого хотілося б, щоб було чи повинно бути. Кожен, хто хоча б трохи дозрілий у любові, прийматиме допомогу духовного отця, бо зазвичай такої допомоги шукають з великими труднощами,

а в семінарії вона є звичайним даром Церкви, котра розуміюче очікує кожного покликаного до священства.

Що найбільше ускладнює зустріч з отцем в такій розмові? Мені здається, що це брак розуміння поняття семінаристами таємниці, котра не є якимсь обов'язком, яка більшою мірою виходить з духовної культури – таємниці, котра є даром, даром для всіх, котрі належать до якоїсь групи, релігійної спільноти, де відбувається ділення досвідом своєї віри, наприклад, у Колах Домашньої Церкви, малих групах ділення Харизматичного Відновлення, малих формаційних групах руху Світло-Життя ... І хоча немає формального обов'язку збереження розмови в таємниці, то, однак, коли розголошується те, про що йшлося в такій

розмові, пізніше дуже важко довіритись, зруйнувати якусь таємничу стіну, котру, на жаль будуємо у своєму серці самі. Бо розмова з іншою людиною (можливо, навіть з дуже близьким приятелем), відкриває вразливі місця у нас щодо любові, делікатності, інтимності, про які найбільше знає Бог і які найбільше шанує тільки Він, і формуванню яких вчимося з Його допомогою.

Чи знаєте Ви, що...

Ініціатором Тижня молитов про єдність християн, який щороку триває з 18 по 25 січня є французький священик Поль Кутур'є (1881-1953). Проблемою єдності зацікавився, коли зустрівся з російською еміграцією. Глибше пізнав літургію, богослов'я і духовні цінності православ'я. Перебуваючи місяць в 1932 році в Аме (в 1939 році спільнота переїхала до Шеветона) зустрівся з Октавою Молитов про Єдність Християн. Пройнятий цією ідеєю, з 1935 року в Ліоні заініціював Тижень Молитов про Єдність Християн, що пізніше поширилося на цілу Францію, та й загалом - на всю Католицьку Церкву. Він є представником духовного екуменізму (єдність можна досягнути через благодать і з'єднання з Христом через молитву, а також такі засоби, які сподобаються Христу). Заснував також екуменічну Групу в Домбе, де зустрічалися католики, лютерани, кальвіністи та представники інших конфесій та провели багато важливих екуменічних діалогів. Був першим католицьким священиком, який відправив Євхаристію для братів в Тезе.

ЕКУМЕНІЗМ –

ШЛЯХ до єдності християн

кл. Олег Жарук

V курс

Такі думки живуть також у нашому побожному католицькому середовищі, серед людей, котрі щоденно ходять до храму, моляться, приймають Святе Причастя...

«Єдність... ТРЕБА МОЛИТИСЯ ПРО ЄДНІСТЬ...»

Цікаво, яке ж відношення маємо ми до слова - «екуменізм»? Скажу відверто: пряме. Так, ми, християни, поділені. Поділені з огляду на віру, доктрину, переконання. Часто називаємо себе християнами, але християнського духа у нас можна взагалі не зауважити. Наш екуменізм часто зводиться лише до одного тижня на рік, де ми «щиро» молимося про єдність. А єдність, зокрема, має проявлятися передусім в щоденному житті: в допомозі, співчутті, підтримці, а, можливо, і навіть дуже необхідно, - у спільній молитві. З моїм другом, який належить до церкви християн баптистів, я не раз розмовляв на тему віри, Бога, християнства. Його життя і погляди на християнське життя вражають, і вони цілком інші – просто вони повні Любові, повні Бога. Є в кого взя-

ти приклад та чому повчитися. Ми живемо в світі, де сусід - протестант, а теща - православна. Однокласник, що сидить у другомі ряді біля вікна, здається, лютеранин, а директор фірми п'ятидесятник. Як жити в такому поділеному світі? Мабуть, спочатку треба зрозуміти слова самого Христа: «Щоб усі були одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі, щоб і вони були в нас об'єднані» (Йн 17,21).

ти приклад та чому повчитися.

ти приклад та чому повчитися.

Народження сучасного екуменічного руху

Екуменічний рух виник в лоні протестантизму у ХІХ столітті. В 1846 році був утворений Євангелістський Альянс, з якого повстали християнські товариства, які пропагували екуменізм. Початком організованого екуменічного руху вважається І Світова Місійна Конференція, яка відбулася в Единбурзі 1910 року. Тут утворено Комітет

Екуменічний центр в Женеві

**Новий Генеральний Секретар
Світової Ради Церков (СРЦ)**

«Завдання, яке приймаю разом з вибором, підіймаю як Боже покликання» – сказав 48-річний Олев Фіске Твейт, після оголошення результатів виборів у СРЦ. Олев Фіске Твейт – лютеранський пастор з Норвегії, котрий замінив на цій посаді кенійського методиста о. Самуеля Кобі, що виконував цей уряд від січня 2004 року. Твейт став сьомим Секретарем СРЦ, а водночас наймолодшим кандидатом з часів заснування Світової Ради Церков.

Про діяльність Світової Ради Церков можна дізнатися на сайті:

www.oikoumene.org

www2.wcc-coe.org

Конференційний зал в
Екуменічному Центрі (Женева)

Континуації Праці, який поєднав людей різних віросповідань. З ініціативи комітету почалось видавництво міжконфесійного квартальника International Review of Mission. Через 11 років повстала Міжнародна Місійна Рада. Звернено більшу увагу на практичну екуменічну діяльність і започатковано доктринальні дискусії, плодами яких став заснований в 1920 році доктринальний рух «Віра та Устрій Церкви». Варто зазначити, що поряд з доктринальним та місійним напрямками екуменізму існує також практичний напрямок, який звертає увагу на те, що доктринальні відмінності не повинні гальмувати співпрацю між Церквами.

23 вересня 1948 року на Загальному зібранні в Амстердамі в присутності делегатів 150 Церков виникла Світова Рада Церков, яка об'єднала різні напрямки екуменічного руху. Сьогодні до Світової Ради Церков входять 349 Церков і спільнот (а це 560 млн вірних), серед них - протестанти (щоправда, не всі), Православні Церкви (з Константинопольським екуменічним патріархатом, разом з грецькими та російськими православними Церквами), а також деякі інші східні і старокатолицькі Церкви. До складу Ради не входить Католицька Церква, але за згодою Апостольської Столиці від 1964 року католицькі богослови

ВІРИТИ В ХРИСТА ОЗНАЧАЄ ПРАГНУТИ ЄДНОСТІ; ПРАГНУТИ ЄДНОСТІ ОЗНАЧАЄ ПРАГНУТИ ЦЕРКВИ; ПРАГНУТИ ЦЕРКВИ ОЗНАЧАЄ ПРАГНУТИ ЄДНОСТІ БЛАГОДАТІ, ЯКА ВІДПОВІДАЄ ЗАДУМУ ОЦЯ ПЕРЕД УСІМА ВІКАМИ. ТАКИЙ СЕНС МОЛИТВИ ХРИСТА: «UT UNUM SINT» - «ЩОБ ВСІ БУЛИ ОДНО».

Енцикліка «Ut unum sint»⁹.

беруть участь як повноправні члени в роботі комісії «Віра та Устрій Церкви»

Зародження екуменізму зі сторони православ'я

Ця ідея знайшла своє відображення в енцикліці екуменічного патріарха Йоакима III в 1902 році і ще раз була повторена в 1904 році. Це було «Послання до всіх сестриних православних Церков», в якому йшлося про взаємовідносини з католиками та протестантами. Суттєвою подією для виходу православ'я на арену екуменізму було видання в січні 1920 року «Послання Екуменічного Патріархату», скерованого до всіх християнських Церков з пропозицією створити Спільноту Церков.

Позиція Католицької Церкви

У першій половині ХХ століття Католицька Церква займала

позицію певної відстані щодо екуменічного руху. Причинами такої позиції було те, що поділ приписувано іншим християнам і вважалося, що вони мають повернутися до Католицької Церкви, а також період, в якому зароджувався сучасний екуменічний рух (модернізм та розвиток ліберального (вільного) протестанського богослов'я). Велику зміну у поглядах Католицької Церкви на екуменізм вніс II Ватиканський Собор (1962-1965), який призвів до відкритості у справі екуменізму. В Декреті про екуменізм «Unitatis redintegratio», йдеться про глибоку свідомість постійної віднови і реформи структур Церкви. Зокрема в Декреті читаємо: «Однак Господь віків, що постанови своє благодаті щодо нас грішних мудро й терпеливо звершує, останніми часами почав обипильніше збуджувати серед християн, між собою роз'єднаних, скруху серцець і бажання єдності. Цією ласкою всюди багато людей були зворушені та й між нами роз'єднаними братами щораз ширше розгортається, за діянням ласки Святого Духа, змагання за встановлення єдності всіх християн» («Unitatis redintegratio»¹) В загальному, гасло «повернення до Риму» було замінене на «повернення усіх до Христа», «зустріч усіх з Христом». Пере-

думовою такої зміни стали доробки попередніх Римських Понтифіків. Так Леон XIII (1878-1903), після урочистості Зіслання Святого Духа ввів октаву молитов про єдність християн. Великий перелом вчинив папа Йоан XXIII (1958-1963). В 1960 році він заснував Секретаріат Єдності Християн, а також скликав II Ватиканський Собор. За Павла VI (1963-1978), який продовжив діяльність Собору відбувалися зустрічі з представниками різних Церков (між іншим, історична зустріч з патріархом Константинополя Атенагором в 1965 р.). Папа Іван Павло II (1978-2005), наповнений духом Собору, також був відкритим на екуменізм. Його енцикліка «Ut unum sint» («Щоб всі були одно») - це перша енцикліка цілковито присвячена справі екуменізму, а приготування до Ювілею 2000 Року також носило екуменічний характер.. Варто теж згадати лист Йоана Павла II «Світло Сходу», який говорить про єдність, а також про глибоку духовну спадщину Сходу.

Потреба єдності, про яку говорив Христос, небабдува кожньому християнинові і, безперечно, залежить від кожного з нас. Її можемо творити не тільки у власному домі, але й у школі чи у місцях праці, під час відпочинку чи канікул.

Екуменічна спільнота з ТЕЗЕ

Заснована в 1940 році протестантом Роже Шульцом спільнота нараховує понад 100 братів, католиків та протестантів. Мета - праця над єдністю християн і поєднання між народами. Від 1978 року спільнота щорічно організовує в період Різдва Христового у великих містах Європи Європейські Зустрічі Молоді, натомість Міжнародні Зустрічі Молоді відбуваються в Тезе і різних місцях світу (зокрема в Азії) і котрі від 1979 року отримали назву «паломництва довіри через землю».

ІНТЕРНЕТ-СТОРИНКА СПІЛЬНОТИ:

www.taize.fr/uk

Грудень 1996 р.
БРАТ РОЖЕ ПІД ЧАС «ЗИМОВОЇ
ЗУСТРІЧІ» В ШТУТГАРДІ.

БЕНЕДИКТИНСЬКА СПІЛЬНОТА В ШЕВЕТОНІ

Тісно пов'язана з російською еміграцією, яка після 1917 р. перебралася на Захід. Заснована у 1925 році бенедиктинцем о. Ламбертом Бодуеном під впливом екуменічних думок папи Пія XI, кардинала Мерсьє і митрополита Андрея Шептицького. Спочатку спільнота знайшла своє місце в Аме (Бельгія), а від 1939 року перенесена до Шеветона (Бельгія). Спільнота живе за бенедиктинським правилом: молитва, фізична праця і навчання. Літургія відправляється в двох обрядах: західному і східно-візантійському. Власне в цьому вбачається єдність – спільна молитва, яка поєднується з наверненням. Спільнота видає екуменічний часопис «Іренікон».

БІЛЬШЕ ПРО СПІЛЬНОТУ З ШЕВЕТОНУ МОЖНА ДІЗНАТИСЯ НА САЙТІ:

www.monasterechevetogne.com

Східний храм в ШЕВЕТОНІ

ЧЕРНЕЧА СПІЛЬНОТА В БОЗЕ

З'явилася 8 грудня 1965 року в день урочистого закінчення II Ватиканського Собору, до неї належать чоловіки і жінки з різних християнських Церков. Від самого початку ця італійська спільнота підтримує екуменічні діалоги. Засновник - Ензо Бянчі. Сьогодні вона нараховує близько 80 осіб, чоловіків і жінок, серед котрих 5 католицьких священиків і один протестантський пастор. Крім Бозе, поширена в Єрусалимі (біблійні студії), у Портофіно, Остуні та в Асичжу. Члени спільноти ведуть ценобітичне життя згідно з традицією святих: Пахомія, Василя Великого і Бенедикта з Нурсії, наповнюючи своє життя молитвою і працею.

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ ШУКАЙ НА ІНТЕРНЕТ-СТОРИНЦІ СПІЛЬНОТИ:

www.monasterodibose.it

Монах Єдності

кл. Роман Залевський

V курс

ДУШПАСТИР РОБІТНИКІВ

Ламберт Бодуен народився у 1873р., в сім'ї землевласника. З родинного дому виніс надзвичайне почуття дійсності, а також прив'язаність до Церкви. Дорога, котру обрав молодий студент

11 січня 2010 року минає 50-та річниця з дня смерті людини, про котру мало згадуємо, а котра так багато зробила у справі єдності християн. Йдеться про бенедиктинця Ламберта Бодуена: викладача богослов'я, людини екуменізму, засновника спільноти у Шеветоні, приклад молитви і взагалі – про священника з великої літери.

богослов'я, була досить незвичайною. Спочатку він вступив до картузів, але за короткий час залишив монастир і повернувся у світ. Пізніше навчався у дієцезіальній семінарії Льежа, де в 1897р. отримав свячення пресвітерату. У 1899 р. о. Ламберт стає членом свяще-

ницької спільноти, котра в душі суспільного католицизму провадила душпастирську працю серед робітників. Подібна діяльність не подобалась багатьом священикам, а також єпископам, через що один із них заборонив її. Спільнота надалі могла лише виховувати і формувати робітничу молодь. О. Бодуен розпочав пошуки нового поля праці.

БЕНЕДИКТИНЕЦЬ, КОТРИЙ ВІДКРИВ КРАСУ ЛІТУРГІЇ

У 1906р. о. Ламберт вступає до бенедиктинів у Монт-Цесар біля Лювейн. Там отець викладає братам трактат про Церк-

ву, користуючись передусім патристичними джерелами, висловлюється за переклад літургійних книг з латини та активну участь вірних у Святій Літургії, організовує літургійні курси, сприяє заснуванню газет та журналів... Одного разу під час Літургії о. Ламберт прийшов до великого відкриття: Літургія є чимось більшим, ніж просто однією з практик побожності; гарні церемонії є чимось більшим, ніж лише розкіш для очей; грегорианський спів є чимось більшим, ніж просто естетичним пережиттям! Літургія – це представлення християнської таємниці, якою є сама Церква. Так народився Літургійний рух. В Монт-Цесарі розпочались зміни. Велика кількість монахів присвячувала свій час науково-

**Щоб усі були
одно, як ти,
Отче, в мені,
а я в тобі, щоб
і вони були в
нас об'єднанні**
Йн 17,21

МОНАСТИР В ШЕВЕТОНІ

му розгляду літургійних проблем під керівництвом о. Бодуена. Інспірацією для усієї його праці була таємниця Христа. Жити з Христом, з Ним померти і воскреснути – це основний сенс Святої Меси.

ПЕРШИЙ ПАРОСТОК ЕКУМЕНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Під час I світової війни німці прагнули знищити отця, тому він був змушений переховуватись, але своєї діяльності не припинив. Коли ж війна закінчилась, о. Бодуен прагне заснувати новий монастир. І тут вирішальну роль відіграла зустріч з уніатським архієпископом Львова Андреєм Шептицьким, котрий дбав про плідну співпрацю між монастирями своєї митрополії та західним монастирним життям. Дякуючи розмовам з архієпископом Шептицьким та іншими уніатами, в думках о. Ламберта сформувалася ідея нового монастиря – це має бути дім для зустрічей між християнами Сходу та Заходу. Ще од-

ним підтвердженням цієї ідеї було його перебування у Римі. Від 1921р. отець викладав літургіку в Колегіумі св. Ансельма. Там він нав'язав багато контактів не лише з православними російськими емігрантами, але й з католицькими священиками, котрі мали тісний контакт з Церквами Сходу. Все це спричинилося до зміцнення екуменічного покликання о. Ламберта Бодуена.

Від початку понтифікату Пія XI (від 1922р.) у ватиканському середовищі посилювалось прагнення окатоличення Росії. О. Ламберт протиставився таким поглядам і самостійно опрацював більш реалістичний план. В 1923р. він представив проект монашої спільноти, яка мала би посвятитись вивченню копобожності і богослов'я Церков Сходу і Заходу; пізнати Східну Церкву через вивчення основних праць грецьких Отців Церкви і православного богослов'я, а також підтримувати живі контакти з православними. Дякуючи підтримці кардинала Мерсьє, в Аме у 1925р. з'явився новий монастир. Спільнота з Аме від самого початку провадила плідне життя, хоч і «приховане»: навчання, особисті зустрічі, подорожі на Схід, що слугували формуванню взаємовідносин. Одночасно о. Бодуен розпочав видавництво часопису «Іренікон», який приділяв велику увагу міжконфесійній інформації, церковним питанням та літургії. «Іренікон» став одним із найбільш відомих екуменічних часописів на ґрунті

НИЖНЯ СХІДНЯ ЦЕРКВА

Екуменізм - організований рух в християнстві, який прямує до взаємного зрозуміння і стислої співпраці всіх Церков і який спирається на правила рівного партнерства.

католицької Церкви.

Екуменізм, чи...?

Завдяки діяльності о. Ламберта активізувався екуменічний діалог католиків та англікан, хоча і цього разу не обійшлося без непорозумінь. Причиною став лист отця до англіканських бенедиктинів в Англії, котрий закінчувався словами: «Ваш брат у Христі». Був це прямий доказ на затертя границь між конфесіями. О. Бодуена викликали до Риму, а в монастирі в Аме вибрали іншого абата. В 1932р. кардинал-секретар стану Євгенію Пачеллі (пізніше папа Пій XII) наказав о.Ламберту оселитись в монастирі з найсуворішим уставом, в Ен-Калькат (Південна Франція), де він перебував 2 роки, а пізніше переїхав до Парижа.

Протягом 20 років отець був вигнанцем, не мав постійного помешкання, хоч і завжди був охоче запрошуваний до інших домівок. О. Бодуен намагався бути корисним – навчав, вів реколекції, був духовним отцем багатьох священників і монахів. В цей час також багато і широко мовився та мовчав, через що став ще небезпечнішим для своїх

противників, бо став свідком у справі єдності Церкви. В 1939р. монастир в Аме перенесено до Шеветона. Коли в 1951р. о. Ламберт повернувся туди, поводився так, ніби його ніколи і не залишав.

Помер о. Ламберт Бодуен 11 січня 1960 р., проживши 87 років. Жив довго, щоб побачити, що його плани і надії ожили у Церкві. Основ-

ним постулатом його життя було те, що до реалізації єдності покликані усі, для котрих християнська віра є середовищем життя, а полягає ця єдність на пізнаванні життя і традицій наших від'єднаних братів, розумінні їх, ставленні до них з пошаною та любов'ю, а також випрошуванні на молитві разом з ними єдності між Церквами.

Спільнота в Шеветоні

Ця спільнота живе за правилом св. Бенедикта, тобто весь ритм життя насичений молитвою, навчанням та фізичною працею. Це досить екуменічна спільнота, з огляду хоча б на літургійне життя, котре поділене на дві групи. Одна з них відправляє Літургію за західним обрядом, а друга – у східній візантійській традиції. Тому відповідно побудовано тут також два храми

Католицький храм (всередині) в ШЕВЕТОНІ

– для латинського та східного обрядів, що виражає єдність між християнами Заходу та Сходу. Одним з найголовніших завдань бенедиктинського монастиря є розвиток духовних

Митрополит Андрей Шептицький (ТРЕТІЙ З ЛІВА В НИЖНЬОМУ РЯДІ), кардинал Мерсьє (ЧЕТВЕРТИЙ ЗЛІВА В НИЖНЬОМУ РЯДІ) І ЛАМБЕРТ БОДУЕН (ПЕРШИЙ СПРАВА В НИЖНЬОМУ РЯДІ)

контактів між православ'ям та католицизмом. Після I світової війни Шеветон щоразу більше приєднується до екуменічного руху. З 1942р. тут було започатковано «дні екуменізму», що організуються і в наш час. Спочатку це були зустрічі різних богословів, котрі дискутували про різноманітні екуменічні проблеми. Згодом вони переросли у великі зібрання різних конфесій і відзначались високим науковим рівнем, взаємоповагою та братерством. Представники Шеветону також брали участь у приготуваннях комісії II Ватиканського Собору, а «Іренікон» слідкував за соборовими дискусіями і публікував різні коментарі. З 1948р. у Шеветоні друкуються книги з історії, богослов'я, еклезиології, літургії, духовності та іконографії. Але основними принципами залишаються тут, згідно з словами о.Ламберта, взаємна ввічливість і довіра між християнами та спільна праця, яка спрямована на зближення усіх християнських конфесій.

СЕМІНАРІЙНЕ ЖИТТЯ

• 21 вересня семінаристи повернулися з літніх канікул, щоб продовжувати навчання. Вечірню Службу Божу на початок навчального року відправив ректор семінарії о. В'ячеслав Грумницький, котрий пригадав про значення покликання для кожного, незалежно хто на якому курсі вчиться.

• 1 вересня неопресвітери отримали декрети для душпастирської праці в парафіях від єпископа-ординарія Кам'янець-Подільської

Шендера, о. Андрій Счастлівец, а також дк. Максим Крат захистили свої магістерські праці і отримали ступінь Магістра Богослов'я.

• 8 жовтня семінаристи 5 курсу на чолі з о. Єжи Курцеком відвідали с. Дзвінячку (Борщівський р-н, Тернопільська обл), де довгий час перебував на засланні архієпископ Варшавський Зигмунт Щенсний Фелінський, канонізація якого відбулася 11 жовтня в Римі.

• 14 листопада в Одесько-Сімферопольській катедрі Успіння Пресвятої Діви Марії, що в Одесі єпископ Броніслав Бернацький уділив священницьких свячень дк. Максиму Крату - випускнику нашої семінарії. О. Максим родом з Херсону. Має також старшого брата священника - о. Романа Крата, який тепер вивчає канонічне право в Римі. Крім цього єпископ Броніслав уділив кандидатуру до свячень дияконату і пресвітерату сем. Юліану Хабіняку.

о. Денис Флік (зліва на право), о. Павло Шендера, о. Яцек Уляш і о. Андрій Счастлівец

дієцезії Леона Дубравського: о. Денис Флік призначений вікарієм катедрі св. Апостолів Петра і Павла у Кам'янці-Подільському; о. Павло Шендера – вікарієм парафії св. Франциска у м. Вінниця (капличка); о. Андрій Счастлівец – вікарієм парафії св. Войцеха у Гвардійському.

• 29 вересня семінарійний гурт Апостольства Покликань виступив з концертною програмою на відпусті у парафії св. Архангела Михаїла в м. Дунайці (Хмельницька обл.).

• 2 жовтня нововисвячені пресвітери о. Денис Флік, о. Павло

о. МАКСИМ КРАТ під час приміційної Служби

СІМ'Я ЯК МІСЦЕ,

ДЕ НАРОДЖУЄТЬСЯ

ПОКЛИКАННЯ

У сім'ї все народжується, і покликання також. І хоча воно насамперед є надприродним даром Божої благодаті, то все ж таки „благодать будує на основі природи». В даний час читаю біографію святого Йоана Віаннея, написану Франциском Троху. Знайомлячись з дитинством святого, все більше усвідомлюю, що саме родина сформувала його покликання.

ті цінності та принципи життя, які спостерігав у своїх батьків. Спочатку кидається в очі глибока любов до ближнього, якої вчився від батька, котрий приймав додому кожного подорожнього, який проходив селом, бездомного чи жебрака (їх в часах революції було особливо багато). Відкривав джерело цієї любові в ширій і простій

побожності батьків, поєднаній з мужністю і стійкістю у визнанні віри під час переслідувань. Пізніше зрозумів велику потребу у священниках в рідній країні, знищеній революцією, і те, чого навчився від батьків, допомогло йому реалізувати прагнення, яке Бог породив в його серці, не зважаючи на те, що дорога до священства виявилася для ньо-

о. Ярослав Гонсьорек
ГВАРДІЙСЬКЕ

І хоча ніхто з близьких не переконував його до священства, ані не згадувалося про це вдома, особливо в час терору французької революції, то для відкриття і розвитку покликання важливими для нього стали

го дуже важкою: розпочинаючи хоча б з того, що батько був категорично проти його рішення.

Іноді сім'ю називають першою семінарією. Що ж це - семінарія? Латинське semen означає насіння, зерно, що викидається в землю, щоб принести урожай. Яке ж зерно засівають у серці дитини батьки, щоб з нього міг вирости плід відповіді на Божий голос? Отож, спочатку - зерно любові. Воно засівається в душі дитини від перших хвилин її існування під серцем матері. Це батьки є першими, завдяки яким дитина пізнає, чим є любов, вчиться її від них - чистої, безкорисливої і жертвовної, і поступово відкриває, що вона є лише відблиском безмірної любові Бога до людини.

Друге зерно - надія. Дитина вчиться в сім'ї довіри, вчиться, як покладати в когось надію. Батьки є першою надією дитини в ситуаціях, коли вона прагне щось досягнути. Таким чином дитина вчиться покладати свою надію на когось більшого, на когось, хто її любить, а в майбутньому зуміє покласти свою надію на Бога.

І, нарешті, третє зерно: віра. Вона, власне кажучи, все пояснює: звідки береться любов і в Кому можна до кінця і назавжди покласти надію. Сім'я - перша школа віри. Дивлячись на батьків, дитина вчиться ставленню до Бога. Першими „богами» дитини є батьки, але тоді, коли бачить, як вони стають на коліна перед Кимось невидимим, усвідомлює, що є Хтось набагато більший від них, кому вони підкоряються і кому довіряють своє життя. Після такого прикладу дитина не буде вагатися довірити своє життя Богові також. Віра

вказує на Бога, як на джерело і мету всього існування. Виростаючи в атмосфері віри, дитина знатиме, що її життя є даром Бога, а отже, не нудне і без сенсу, коли самому потрібно шукати якоїсь розради, але що

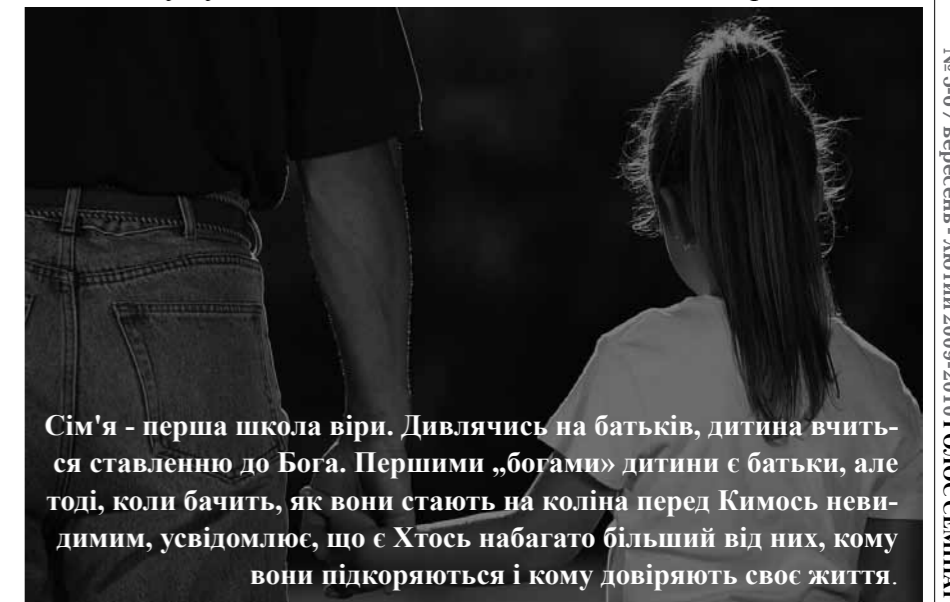

воно прекрасне і має величезну вартість. А прекрасне тоді, коли ми слухаємося Батька, Який є в небі, оскільки в світлі Його любові ми розвиваємося найкраще, подібно до того, як розвивається дитина, оточена любов'ю сім'ї. І саме тут вона відкривається на голос покликання: так, як з радістю виконую волю батьків, оскільки довіряю їх любові, так хочу зробити все, що скаже мені мій небесний Батько, оскільки я знаю, що в цьому буде моє найбільше

щастя.

Думаю, що, прохаючи мене про дану статтю, йшлося передусім про покликання до духовного стану. Але я не від цього б починав. Перше покликання - це бути людиною, яке Бог дав людині вже в Книзі Буття. Бути людиною не будь-якою, але „на образ і подобу Божу». Це покликання перше і основне, адже ніхто не хотів би зустрітися з «нелюдним» священником. А де можна краще навчитися бути людиною, як не в сім'ї? Тут цей „образ і подоба» проявляється найбільше. Якщо хтось хотів би бути добрим священником чи сестрою, мусить спочатку навчитися, як бути добрим батьком або матір'ю. Хто нездатний до подружжя, той тим більше нездатний до священства або чернецтва, хто не вміє бути батьком і братом, той не буде добрим священником. А де шукати зразків батьківства і материнства, якщо не в сім'ї?

Друге покликання - це покликання бути християнином. І, власне кажучи, воно найважливіше, оскільки тут міститься все: і повнота людськості, і виконання Божої волі. Якщо я християнин, то, отже, дозволяю дозрівати в мені

Сім'я - перша школа віри. Дивлячись на батьків, дитина вчиться ставленню до Бога. Першими „богами» дитини є батьки, але тоді, коли бачить, як вони стають на коліна перед Кимось невидимим, усвідомлює, що є Хтось набагато більший від них, кому вони підкоряються і кому довіряють своє життя.

у повній мірі віри, надії і любові, я відкритий на голос Батька і готовий виконувати Його волю, оскільки знаю, що тільки в цьому моє спасіння.

І лише на такому фундаменті може вирости третє покликання, що стосується виконання конкретної життєвої місії на Божу славу: священства, монашества чи подружжя. Без цього фундаменту покликання до богопосвяченого життя може стати лише прикладом короткочасного людського запалу, який з часом погасне, змінившись у просту звичку.

І ще два зауваження: у сім'ї необхідним є виховання до чистої любові і виховання до свободи. Це насамперед батьки повинні піклуватися про чистоту серця своїх дітей. Без цього

виховання, але це Він є їхнім Господарем і лише Він має до них право. Батькам не слід про це забувати і вирішувати про покликання дитини замість неї, але навпаки, потрібно допомогти дитині мудро його розпізнати та підтримувати у його реалізуванні.

А що тоді, коли батьки цих завдань не виконують, коли не сіють так, як треба, зерен любові, надії і віри? Що, коли дитина виховується в розбитій, неповній, в невірній сім'ї? Чи в таких умовах зможе відкрити і виконати своє покликання? Відповідь однозначна: так, може, оскільки понад усім існує надприродна благодать Бога, оскільки є відкуплююча міць Крові Христа, бо у небі є Люблячий Батько, і, нарешті, є

І ЗНОВУ ДО НАВЧАННЯ! Новий навчальний рік ставить перед другим курсом також нові завдання, пов'язані, зокрема, з філософією – предметом, який вивчається в семінарії протягом двох років. Багато часу та сил знадобиться студентам другого курсу, щоб успішно закінчити вивчення цього предмету, адже в цьому році їх чекає нелегке завдання: просемінарійна праця з філософії, яка буде чудовим підсумуванням вивченого за два роки.

Трудові будні АБО «ВПЕРЕД ДО НАВЧАННЯ»

Семінарійна формація передбачає вивчення багатьох наук, які пізніше знадобляться священникові у душпастирській діяльності. Всі вони тісно пов'язані між собою і становлять єдину нерозривну систему. Під час вивчення цих предметів у клериків постають труднощі з різними дефініціями та науковими виразами, але завдяки наполегливій праці та терплячості вони успішно долають всі проблеми, які виникали раніше.

З переходом на наступний курс студента завжди супроводжує думка про нові предмети, які додадуться в новому навчальному році, а тепер це ще й будуть хвилювання за працю з філософії, яку потрібно написати і захистити перед комісією, котра її оцінить та винесе свій вердикт.

Свобода становить необхідну умову для кожного людського вибору, батьки не є власниками своїх дітей, не мають, отже, права вирішувати про їхнє майбутнє.

дітям важко „оглядати Бога» і відповідати на Його голос. Свобода становить необхідну умову для кожного людського вибору. Батьки не є власниками своїх дітей, не мають, отже, права вирішувати про їхнє майбутнє. Бог лише доручив їх

Церква, - братерська спільнота, справжня сім'я Божих дітей, котра певною мірою може замінити природну сім'ю. Але тоді дорога покликання може бути набагато важчою і більш небезпечною, оскільки „благодать буде на основі природи «.

З переходом на наступний курс студента завжди супроводжує думка про нові предмети, які додадуться в новому навчальному році, а тепер це ще й будуть хвилювання за працю з філософії, яку потрібно написати і захистити перед комісією, котра її оцінить та винесе свій вердикт.

кл. **ВІКТОР МАЗУР**
ІІІ КУРС

1 + 1 = ДРУГИЙ КУРС

«НОВІ ПРЕДМЕТИ ЯК ШАНС ПІЗНАННЯ НОВОГО»

Якщо на першому курсі ми вивчали ряд предметів, про які розповідали в попередньому номері нашої газети, то вже на другому курсі клерикам буде дана можливість познайомитись з такими науками як Етика, Антропологія, Теодицея,

Вступ до Святого Писання, Вступ до Теології та іншими. Усі вони дуже цікаві та корисні для формації семінарриста, оскільки виховують в ньому безкорисливість та здатність до самопожертви в повсякденному служінні Богові та людям.

Підсумовуючи усе вищесказане, слід зазначити, що другий курс для клериків є дуже важливим, адже саме на цьому курсі відбувається перехід від Філософії до Теології, яку вивчатимуть протягом наступних років семінарійної формації.

СПОРТ – ЦЕ ТАКОЖ ДАР БОЖИЙ

к.л. **Анатолій Постолович**
IV курс

Ця історія - вигадана, але як же здивувався б наш герой, приїхавши до семінарії і побачивши, що й семінаристи вміють грати у гру мільйонів. У цьому номері ми хотіли б розповісти вам про спортивне життя семінарії і, зокрема, про одну із наступних функцій, виконуваних семінарстами.

Спортовий – це семінарист, котрий відповідає за спортивне життя в семінарії. Ним може бути будь-хто з семінаристів, котрому небайдужий спорт і хто таким чином хотів би по-

Якось Андрій, повернувшись зі школи, сказав батькові: «Тату, я хочу навчатися у семінарії». Відповідь батька була скептичною: «Та ти ж без футболу не проживеш, а семінаристи у футбол не грають, та й взагалі не грають у подібні ігри, вони лише моляться і вчаться». Однак син, маючи велике прагнення стати священиком, все ж таки зумів переконати батька, що зможе скласти таку жертву, і якщо й гратиме у футбол, то лише на канікулах.

служити своїм ближнім.

Подібно як і всі інші, відповідальні за якусь певну ділянку життя в семінарії, він має свої обов'язки: оголосити про футбольну або волейбольну зустріч, організувати змагання з різних видів спорту між курсами, піклуватися про придатність для вживання спортивного інвентаря та багато інших подібних справ.

Спортивне життя в семінарії протікає дуже жваво, адже у теплі пори року завжди є можливість пограти у футбол, а взимку - у волейбол або баскет-

бол. Є також тенісний стіл для любителів тенісу і зал важкої атлетики (особливо важливий для тих, хто хотів би позбутися кількох зайвих кілограмів). Як ми вже згадували, у семінарії вже традиційно відбуваються змагання з різних видів спорту: футболу, волейболу і настільного тенісу. Наведемо деякі цьогорічні результати.

Футбол. Найбільший ажіотаж розгорнувся саме у визначенні чемпіона із футболу. Заявки на участь подали чотири команди: 1-й курс, 2-й, 5-й та збірна вступного і 3-го курсів. Усі команди зіграли між собою по одному матчі, і таким чином відбулися три тури. В результаті дві найкращих команди (2-й та вступний/3-й курси) розіграли між собою фінальний матч турніру. Перемогу, а також головний приз здобула команда другого курсу, натомість їхні суперники мусили задовольнитися лише другим місцем. Найкращими бомбардирами турніру стали Пухальський Олександр і Лучинський Микола, забивши по чотири голи

ФУТБОЛ

1 тур

1 курс – 5 курс

СУДДЯ: Постолович А.

1 - 2

ГОЛИ: Матвійчук М. 10 (п) – Василевський В. 16, 23;

ЗАМІНИ: Кримський Р. (Хабіняк Ю.) 30.

2 курс – 0.3 курси

СУДДЯ: Матвійчук М.

0 - 1

ГОЛИ: Постолович А. 19.

2 тур

1 курс – 2 курс

СУДДЯ: Кримський Р.

1 - 2

ГОЛИ: Пухальський О. 35 – Лучинський М. 17, 39;

ЗАМІНИ: Грабовський Р. (Кльоц В.) 30.

5 курс – 0.3 курси

СУДДЯ: Лучинський М.

0 - 1

ГОЛИ: Постолович А. 47;

ЗАМІНИ: Кримський Р. (Хабіняк Ю.) 30, Шпачинський П. (Бистрицький М.) 50;

ЖОВТІ КАРТКИ: Бова В. 31.

3 тур

1 курс – 0.3 курси

СУДДЯ: Лучинський М.

5 - 1 ГОЛИ: Пухальський О. 22, 26, 36, Пистогов О. 26, Кльоц

В. 29 – Фізер Є. 2;

ЗАМІНИ: Шпачинський П. (Бистрицький М.) 55.

5 курс – 2 курс

СУДДЯ: Матвійчук М.

0 - 1

ГОЛИ: Петренко А. 10;

ЗАМІНИ: Василевський В. (Хабіняк Ю.) 30, Бова В. (Василевський В.) 55.

у ворота суперників. А найкращим голкіпером було визнано Жарука Олега.

Волейбол. Участь у змаганнях взяли чотири курси (вступний, 1-й, 2-й і 6-й). Перемогу цього року здобули випускники (6-й курс), у фіналі їм поступилися, і таким чином друге місце завоював 2-й курс, а на третьому місці розташувалися наймолодші учасники, тобто вступний курс.

Настільний теніс. Змагання розпочали 12 учасників різних курсів. Вони були поділені на 4 групи, де розігрували

прохідні місця до 1/4 фіналу, а далі зустрічі відбувалися за системою play off. Переможцем турніру став о. Денис Флік, котрий цього року закінчив нашу семінарію, друге місце зайняв Фізер Євген, і третє – Постолович Анатолій.

Ось таким, дорогі читачі, живим і веселим є спортивне життя у нашій семінарії. Тому і вас заохочуємо провадити здоровий спосіб життя, адже, як кажуть: «В здоровому тілі – здоровий дух», і бажаємо завжди попадати «в дев'ятку» та ніколи не потрапляти «в офсайд».

ТУРНІРНА ТАБЛИЦЯ

	В	Н	П	М	О
2 курс	2	0	1	3-2	6
0.3 курси	2	0	1	3-5	6
1 курс	1	0	2	7-5	3
5 курс	1	0	2	2-3	3

Кращі бомбардири: Пухальський О. Лучинський М., - 4; Василевський В., Постолович А. - 2; Матвійчук М., Фізер Є., Пистогов О., Кльоц В., Петренко А. - 1.

ФІНАЛ

2 курс – 0/3 курс

3:0

СУДДЯ: Кримський Р.;

ГОЛИ: Петренко А. 24, Лучинський М. 45, 59;
ЗАМІНИ: Шпачинський П. (Бистрицький М.) 55.

к.л. ОЛЕКСАНДР ПУХАЛЬСЬКИЙ

II КУРС

Вступний курс та їх префект

о. Петро Гуцал:
народився 23.10.1982 в селі
Окладному (парафія Святої
Анни у м. Бар). Священницькі
свячення отримав 7 червня
2008 року. В семінарії є пре-
фектом вступного курсу,
викладачем та відповідальним
за зустрічі міністрантів.

Отче, скажіть, будь ла-
ска, які маєте враження від
сьогоднішньої посади профе-
сора і префекта вступного курсу
у Духовній семінарії, адже
зовсім недавно Ви були учнем
цієї семінарії, а зараз вже стали
її викладачем?

Для кожного священика
семінарія є другим домом. Ко-
жен перебуває тут досить до-
вгий час, тому це місце стає
рідним. В семінарію часто хо-
четься повернутися. Я також
часто приїжджав сюди, щоб
відвідати викладачів і тих, з ким
навчався. Але коли дізнався, що
маю повернутися до семінарії і
стати у ній викладачем, то був
шокований. Декілька днів ходив
і думав про все це, нікому не
розповідав, а коли питали, що
трапилось, я відповідав: «Про-
сто втомився». Не уявляв собі,
як це все буде виглядати.

Коли у липні приїхав до
семінарії на перший вступний

екзамен для нульового курсу, то,
сидячи в приймальній комісії,
пригадавав свій вступ до цієї
семінарії. Було досить дивне і
незвичне відчуття – я звик до
того, що був тут семінаристом,
але зараз приїхав як хтось
інший.

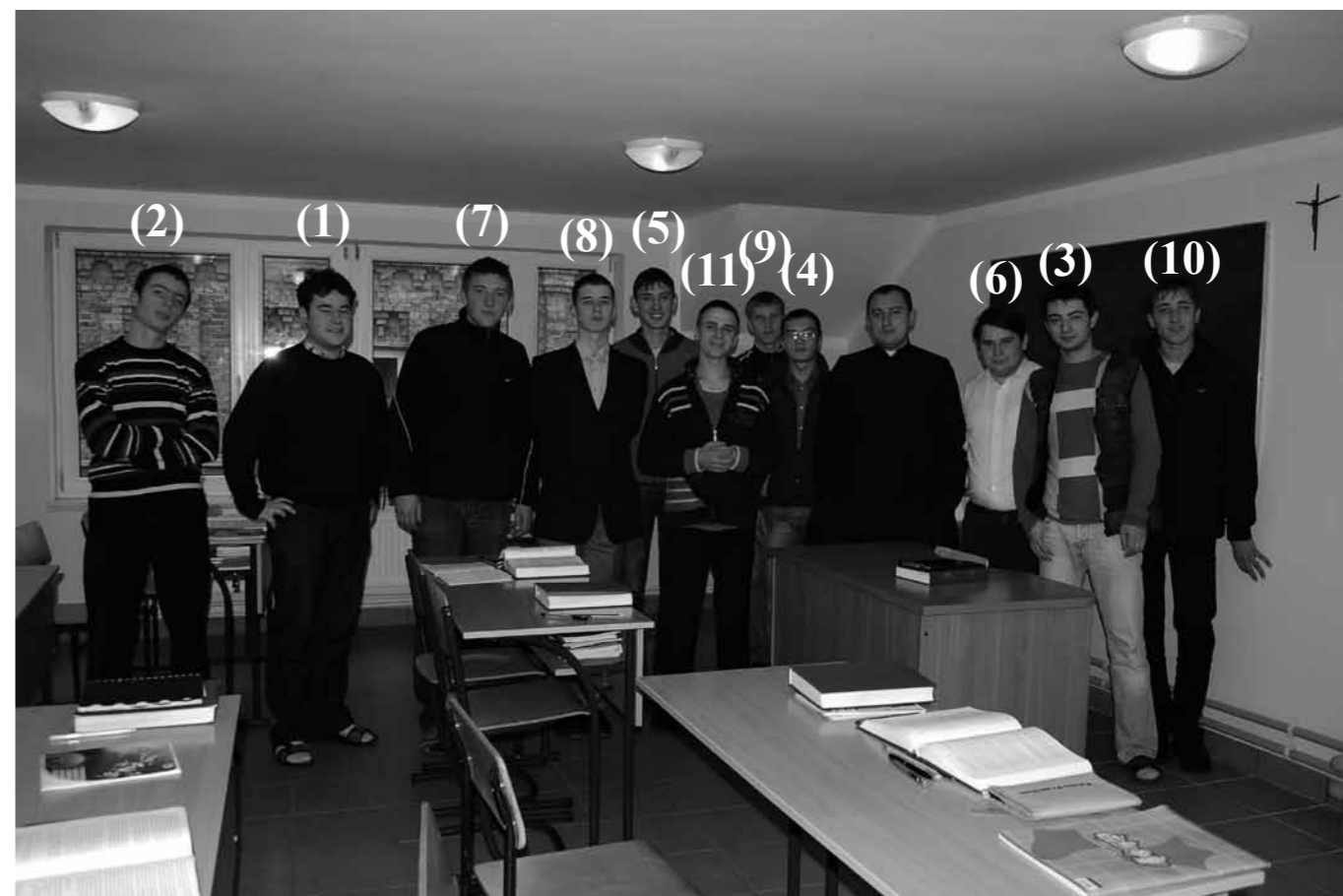
Та з часом почав звикати
до своїх нових обов'язків. У
вересні, на другому вступному
екзаміні, я відчував себе вже
набагато простіше і вільніше.
І так з дня на день змінюється
свідомість.

З усього викладацького скла-
ду я - наймолодший, але радію
з цього, бо маю багато вчителів,
які є для мене прикладом, тож
можу від них багато чого вчи-
тися.

**Як ви оцінюєте вступний курс,
префектом якого Ви є?**

Це добрі хлопці. Всі вони
однолітки – між ними немає
великої вікової різниці, тому до-
бре розуміють один одного. Ве-

селий курс. Вміють пожартува-
ти. Спортивні – грають у футбол,
волейбол. Так було завжди, що
нульовий курс найактивніший
у спорті, і хлопці не є винятком.
Знаходять час і на молитву,
і на навчання, і це дає велику
надію...

**Цьогорічний вступний курс – це одинадцятьоро хлопців з
різних куточків України, а саме:**

1.Аліксійчук Сергій, м. Кам
'янець-Подільський (парафія
Святих Апостолів Петра і
Павла)

2.Багров Павло, с. Гвардійське
(парафія Святого Войцеха)
3.Глухан Вадим, м. Мукачево
(парафія Святого Мартина)
4.Гончар Тадеуш, м. Бар (парафія
Святої Анни)
5.Здоров Вадим, с. Голозубинці
(парафія Непорочного Серця ПДМ)
6.Карпетян Олександр, м. Нікополь
(парафія Матері Божої з Ля-Салет)
7.Константинов Петро, м. Хмель-
ницький (парафія Христа Царя
Всесвіту)
8.Поліщук Сергій, м. Одеса (парафія
Успіння Пресвятої Богородиці)
9.Станіслав Олег, с. Дербчин
(парафія Матері Божої Неустанної
Допомоги)
10.Шаргало Андрій, с. Мурафа (па-
рафія Непорочного Зачаття ПДМ)
11.Шаргало Віктор, с. Мурафа (па-
рафія Непорочного Зачаття ПДМ)

Відпочинок на дністровських берегах

Влітку з 7 по 15 липня 2009 року відбувся відпочинок з участю міністрантів на березі річки Дністер.

кл. ОЛЕКСАНДР САДОВИЙ

II КУРС

Заслужити такий привілей було нелегко: в першу чергу були запрошені ті, хто приїжджав на всі з'їзди, які відбувалися у семінарії протягом навчального року. Участь взяли 29 осіб, в тому числі семінаристи та отець Микола Невський, як керівник та духовний наставник цього «курорту».

Першого ж дня було облаштовано табір, що складався з 12 наметів. Поблизу міністранти з клериками установили власноруч виготовлений дерев'яний вівтар та високий дерев'яний хрест. На території табору замайоріли також два прапори: прапор України та прапор міністрантів.

Кожен день був насичений різноманітними подіями, що відбувалися згідно з узгодженим раніше планом. Найважливіше місце, звичайно ж, відводилось молитві: нею розпочинався та закінчувався кожен наступний день, але в особливий спосіб переживалася Євхаристія, що

відправлялася на зробленому власноруч дерев'яному вівтарі. Семінаристи підготували конференції, завдяки яким хлопці мали змогу більше дізнатися про Таїнства, Божу Матір, святих та отримати відповіді на свої запитання, котрих у них виявилось чимало. Було проведено також молитву Хресної дороги.

Справжній християнин вмів відпочивати з Богом, Котрий є джерелом радості, тож не бракувало їй на веселих вечорах, спортивних змаганнях (зокрема, під час футбольних матчів) та інших різноманітних дійствах, конкурсах та іграх. Вистачало також часу на купання у річці і навіть на ловлю риби.

Варто зазначити, що, окрім духовного збагачення, міністранти поповнили також свій життєвий досвід, адже забезпечити водою, дровами та їжею майже тридцять осіб – справа не з легких.

Отож, відпочинок вдався на славу, і це ще раз свідчить про те, що відпочивати можна не лише на дискотеках, в парі з різними напоями, а також на природі, біля річки, в колі добрих знайомих, зрештою, просто по-християнськи!

Дякуємо єпископу Леону Дубравському за фінансування і підтримку в цьому відпочинку. Нехай Господь благословить у вашій пастирській праці!

РЕКОЛЕКЦІЇ, ЯКІ ЗАКІНЧИЛИСЯ УДЛЕННЯМ КАНДИДАТУРИ ДО СВЯЧЕНЬ ДИЯКОНАТУ І ПРЕСВІТЕРАТУ

Ось уже в черговий раз в нашій семінарії відбулися реколекції для семінаристів. Реколекції - це час навернення та збирання духовних скарбів.

Ці осінні реколекції, які відбулися з 9 по 14 листопада 2009 р., провів о. Тадеуш Хук, який приїхав до нас з Варшавської архієпископії. Отець, який півроку був на пустині, а тепер працює настоятелем під Варшавою, намагався через Боже Слово та приклади святих ще ближче наблизити нас до Господа. Прагнув, щоб ми відповіли собі на такі питання: «Яке місце займає Господь Бог у моєму житті?», «Хто є центром мого життя?». Отець Тадеуш допоміг нам зрозуміти, що якщо не Господь буде центром нашого життя, якщо не Він наповнюватиме наші серця, то їх займе щось інше. А тим іншим буде зло, яке породжує гріх.

Реколекції закінчилися у суботу 14 листопада, але не просто закінчилися. Сім семінаристів отримали послугою отця-єпископа Леона Дубравського кандидата

до свячення дияконату і пресвітерату.

Семінарийний гурт Апостольства Покликань з'явився у Писарівці не випадково: приводом послужило запрошення до активної участі в з'їзді молоді, що відбувся 31 жовтня 2009 року. Організатор з'їзду, о. Олег Сакаєв, а також молодь Писарівської парафії, котра активно займалася оформленням всього свята, попрацювали на славу, щоб з'їзд вдався. Так і сталося...

туру до дияконату і пресвітерату і ще на один крок наблизилися до встановленого Христом Таїнства Священства, а серед них - Бова Валерій (Вінниця-Тяжилів), Бажановський В'ячеслав (Дунаївці), Жарук Олег (Городок-Мархлівка), Залевський Роман (Бар), Ленчук Сергій (Козятин), Осадчук Віталій (Жмеринка), Підгородецький Віталій (Михайлівка).

кл. ОЛЕКСАНДР БУРМИСТРОВ
III КУРС

АПОСТОЛЬСТВО ПОКЛИКАНЬ В ПИСАРІВЦІ

кл. МИКОЛА БИСТРИЦЬКИЙ

I КУРС

Уже сам вигляд подвір'я та храму, прикрашених різнокольоровими прапорами, свідчили про свято, а всередині храму святковому настрою сприяли різні декорації і портрети святих, зокрема, зображення святого Йоана Марії Віаня, покровителя Року Священства, адже тема з'їзду безпосередньо торкалася таємниці Священства. Ця зустріч, передусім, передбачала більше знайомство з самою суттю Таїнства Священства, а також зі значенням цього дару для кожної людини, що було розглянуто під час конференцій. Це була також спільна молитва про святість та вірність священників і заклик її продовжувати. Того дня у молитві за священників поєднали свої серця більше 40 учасників з'їзду, котрі прибули з Волочеської та сусідніх з Писарівкою парафій.

Особливого колориту з'їзду надавав парафіяльний молодіжний гурт «Сіон», котрий своїм чудовим співом супроводжував конференції, молитви і Святу Літургію.

Що ж до програми Апостольства Покликань, то вона складалася з двох частин. Перша проходила у вигляді конференції, вихолошеної керівником гурту кл. Ярославом Росочинським, що супроводжувалася піснями семінарийної групи, а пісня «Ubi caritas» прозвучала у виконанні двох груп: семінарийної та місцевого «Сіону», що було

своєрідним символом єдності. Ця частина стала також своєрідним зосередженням і приготуванням до Божої Служби, поєднаної з Вечірньою молитвою Літургії Годин. Після Святої Літургії розпочалася наступна частина, дещо відмінна від попередньої, контрастна їй потужнішим звуком і швидшим темпом. Учасники з'їзду мали змогу трохи повеселитися на славу Божу і послухати християнських пісень. В храмі панувала атмосфера єдності та любові.

Але, як і все приємне та гарне на землі, з'їзд закінчився. О. Роман Казьмерчак, настоятель парафії, завершив його словами подяки і благословенням.

Ми, гурт Апостольства Покликань, дякуємо парафіянам Писарівки, а особливо молоді, за запрошення і теплий прийом. Ми – гурт апостольський, про що свідчить сама наша назва, і своєю працею прагнемо поширювати Божу славу, а також свідчити про те, що є ще інший спосіб життя, глибше пов'язаний з Богом, аж до того, щоб присвятити служінню Йому усього себе. Тому маємо надію побувати також в інших парафіях зі свідченням про Його любов.

Музика – це своєрідний засіб проголошення Євангелія. Тож з нетерпінням чекаємо Ваших запрошень, а ми з радістю приїдемо до Вас.

«Це велика радість, що маємо семінарію»

29 жовтня відбулася інавгурація навчального року у Вищій Духовній Семінарії в Городку

к.л. Олег Жарук
V курс

«Це велика радість - зібратися тут, велика радість з того, що маємо семінарію», - такими словами єпископ-ординарій Кам'янець-Подільської дієцезії Леон Дубравський привітав усіх зібраних на Євхаристії, яка розпочала інавгурацію нового 2009-2010 навчального року у Вищій Духовній Семінарії Святого Духа, що в Городку (Хмельницька обл.). Ця подія зібрала досить багато гостей, а особливу радість викликала присутність аж 4 пастирів: єпископа-ординарія Кам'янець-Подільської дієцезії Леона Дубравського, єпископа-ординарія Харківсько-Запорізької дієцезії Мар'яна Бучека, який виголосив проповідь про завдання священника в XXI столітті і поділився враженнями праці в його дієцезії; єпископа-помічника Києво-Житомирської дієцезії і ректора Вищої Духовної Семінарії у Ворзелі Віталія Скомаровського, а також єпископа-помічника Одесько-Сімферопольської дієцезії Петра Мальчука (семінаристи з цих двох дієцезій навчаються в нашій семінарії). Вперше на цій урочистій події були представники Мукачівської

дієцезії (4 семінаристів звідти також навчаються в нашій семінарії), о. канцлер Іштван Погань і дк. Мирон Петренко які напередодні, 28 жовтня, поділилися діяльністю руху «Фоколярі».

Після Служби Божої актовий зал був переповнений не лише семінаристами, священниками нашої дієцезії, єпископами, але і священниками з Львівської архидієцезії і Києво-Житомирської дієцезії (варто зазначити, що на інавгурацію постійно приїжджає її випускник о. Олександр Гурський – настоятель парафії св. Олександра в Києві). Також прибули сестри зі Згромадження Непорочного Серця Марії (серцянки) з Ярмо-

Отримання індексу - залікової книжки

линець, двоє з яких викладають у семінарії: с. Марія Захристиан – психологію і с. Олександра – спів. Всіх присутніх привітав о. ректор В'ячеслав Грумницький, а віце-ректор, о. Єжи Курцек, представив звіт з попереднього 2008-2009 навчального року. Пізніше о. Ян Щих – професор літургії у Львівській (Брюховичі) і Тарновській ВДС розглянув Таїнство Священства в світлі обряду свячень. Після виступу єпископ Леон вручив 5 семінаристам I курсу індекси (залікові книжки), зокрема: Бистрицькому Миколі, Вишньовському Миколі, Драгомерецькому Вадиму (Кам'янець-Подільська дієцезія), Фізеру Євгену (Мукачівська дієцезія) і Сідлецькому Андрієві (Згромадження Отців Мар'янів). Свято завершилося вітальними словами отців єпископів з нагоди нового навчального року, а також спільним співом студентського гімну «Gaudeamus» та пастирським благословінням єпископа Леона й інших владик на початок дев'ятнадцятого навчального року.

МОЛИТВА ПАПИ ПАВЛА VI ЗА ПОКЛИКАННЯ

О Ісусе, Божественний Пастирю, Який покликав Апостолів, аби зробити їх рибалками душ, притягни до Себе палкі й шляхетні серця молодих людей і зроби їх своїми послідовниками і слугами. Вчини, щоб поділяли вони Твоє прагнення загального відкуплення, для блага якого Ти неустанно складаєш на вівтарі Своєю Жертву. Ти, Господи, Котрий живеш для того, щоб заступатися за нас, відкрий перед ними обрїї, аби побачили весь світ, в якому так багато братів мовчазно благають про світло правди і тепло любові; вчини, щоб, відповідаючи на Твоє покликання, продовжували тут, на землі, Твою місію, будували Церкву - Твоє Містичне Тіло - і були сіллю землі та світлом світу. Амінь.

Він завжди лякав мене своїм могутнім голосом та поставою. Ще будучи міністрантом в парафії святого Станіслава Єпископа, я довго придивлявся до цієї людини, яку називали священиком. У ньому було щось особливе. Він захоплював своїм служінням Богу та людям в різних часто складних і непередбачуваних ситуаціях. А ще його можна було назвати батьком – для усіх...

кл. ОЛЕГ ЖАРУК
V курс

Син Латвійської землі

В сім'ї Павла та Луції Ванагсів 4 квітня 1931 року прийшла на

о. Владислав з молоддю, 80-ті рр.

Нагорода «Totus», яку о. Владислав отримав 2001 р. у Варшаві

Мир Вам!

світ третя дитина – хлопчик, якого нарекли Владиславом. Сім'я проживала в с. Строди Краславського району (Латвія). Батько займався землеробством, взимку продавав врожай. Мати виховувала дітей. Родина була дуже побожною, батьки з усіх сил намагалися передати віру своїм дітям. Коли Владиславові було 6 років, померла його мати. Батько був змушений одружитися знову, і від цього подружнього зв'язку з'явилося

ще 9 дітей. Закінчивши школу, Владислав вступив в ряди Радянської Армії (1949-1952). Спробувавши військового життя, вступив до військової школи. Працював керівником гаубичної батареї, пізніше - командиром у військовій школі в Гвардійську (Східні Пруси) Калінінградської області.

Після військової служби Владислав отримав у м. Євлгава (біля Риги) землю, де збудував теплицю, в якій вирощував капусту. Тут побудував також власний двоповерховий будинок. У 1954 році почав працювати начальником транспорту у закладах, що виготовляли сільськогосподарську техніку.

Життя здавалося забезпеченим та безтурботним, однак на душі було неспокійно. Причиною неспокою був Господь, бо побачив у цьому військовому свого воїна, який буде боротися за проголошення Божого Царства. Якось, важко занедужавши, Владислав відчув, що Бог вимагає від нього чогось іншого. Він почав відвідувати

храм, молитися, приступив до Таїнства Покаяння і Євхаристії. В 1967 році почав працювати захристиянином в парафіяльному храмі св. Франциска в Ризі. Саме тут відчув своє покликання – стати священиком. Для 38 – річного чоловіка священство було ідеалом та чимось святым, ба й навіть недосяжним. Він вважав, що не гідний цього великого дару. Однак мав міцну підтримку ректора Духовної Семінарії в Ризі, який побачив у Владиславові справжнього священика. Після довгих роздумів і молитов у 1969 році він вступає у Ризьку Духовну Семінарію.

СЕМІНАРІЯ В РИЗИ

В радянські часи вступити до семінарії було нелегко. Багато молодих хлопців довгі роки мусили чекати на прийняття (влада дозволяла приймати лише по декілька кандидатів), інші, не дочекавшись, обирали іншу дорогу. Кожен кандидат мусив пройти співбесіду з органами КДБ. Владислав розумів, що від цієї розмови залежить його навчання в семінарії, але, на диво, його прийняли одразу. Провідіння Боже вже чувало над немолодим кандидатом. Владислав боявся, що не впорається з навчанням, однак його старанність та підтримка професорів, зокрема о. Петра Упінека, професора морального богослов'я, давали своє. Під час навчання познайомився з о. Віктором Пентіушем, мар'янином, який таємно вів у семінарії мар'янський новіціат. Саме тут Владислав познайомився з Марійним Орденом, до якого прихилився всім серцем. Згодом був прийнятий до Ордену Отців Мар'янів. Перші обіти склав у 1975 р., вічні - у 1979.

Священницькі свячення прийняв з рук єпископа Валер'яна Вондакса 2 серпня 1973 року.

ПАСТИР РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Після свячень отець Владислав працював вікарієм у парафіях Вараклану (1973-1976 рр.) і Лепаяс (1976-1977рр. в Латвії). Священницьке життя дуже любив, тому з великою відвагою служив людям, проголошуючи проповіді, сповідаючи вірних, відправляючи Євхаристію... 1977-й рік став для нього незвичайним – єпископ ризький відправляє його

Початок будови храму в Городку, 1988 р.

до душпастирської праці на Поділлі, зокрема до Городка, де було багато католиків.

ПОПІЛЬНА СЕРЕДА – ПОЧАТОК СЛУЖІННЯ В УКРАЇНІ

Період комуністичного панування глибоко вплинув на духовне життя не лише України, але й інших народів, які були під ярмом Радянського Союзу. Релігія була найбільшим злом для влади, а Бог – вигадкою побожних християн. Влада прагнула знищити Церкву та віруючих, проголошуючи соціалістичні ідеї.

Городок у 1977р. налічував близько 20 тисяч населення. Храм ще перед війною був підірваний (8 вересня 1937 року), люди збиралися молитися на цвинтарі в малій капличці. До Городка о. Владислав приїхав Попільної Середи, 23 лютого 1977р. В своїй автобіографії згадує: «Інші ксьондзи першу Службу на новій парафії відправляють в білому орнаті, з органами, співом хору, а я - в фіолетовому орнаті, покутнім, і з посипанням голови попелом. Нікого я не знав. Саменький, з Ісусом і Марією, але без дому і

костюлу. Як я це болісно переживав! Допіру сьогодні бачу, що це Бог прислав мене на Україну і визнаю, що Боже Провідіння послужилося людьми».

За декілька днів до нього звітали гості – КДБ. Хотіли дізнатися, що це за людина. А скільки ще цих візитів буде попереду, скільки викликів до міського управління... Залякування нічого не допомогли – він був міцним і добрим пастирем для свого стада. Праці мав багато – сповідав, відправляв Служби Божі, багато молився. Бачив,

що людям бракує храму і тому вирішив його побудувати. Спочатку влада не дозволяла, але з часом здалася. Через 9 місяців з'явилася святиня – люди працювали до виснаження, самовіддано, в 2 зміни на день. 17 вересня 1988 року єпископ з Риги освятив новозбудований храм. Це перший храм о Владислава, а скільки їх ще буде: св. Йосипа в Городку (район Мархлівка), св. Фаустини в Городку (станція Вікторія)... Скільки їх було побудовано і відновлено...

Будинок Милосердя, який став... СЕМІНАРІЄЮ

Із здобуттям України незалежності та відновленням церковних структур на Україні, папа Йоан Павло II 16 січня відновив Кам'янець-Подільську дієцезію, пастирем котрої став кс. Ян Ольшанський. Це дало людям змогу вільно визнавати свою віру та ходити до хра-

му. Серед багатьох проблем, які тоді існували, був також брак власних священиків. У 1991 році о. Владислав побудував біля храму будинок, який хотів призначити для бідних людей. Назвав його Будинком Милосердя. Але через певний час відбулися зміни, що стали відомими 1 жовтня 1991 року. Цього дня єпископ ординарій Кам'янець – Подільської дієцезії декретом відновив Вищу Духовну Семінарію, місцем котрої став саме цей будинок. До 1993 року о. Владислав був адміністративним директором семінарії. У 1996 році, за причиною браку місця

і збільшенням кандидатів до священства, побудовано новий корпус, дякуючи старанням о. Владислава Ванягса.

«Скінчив біг – віру зберіг» (св. Апостол Павло)

О. Владислав відійшов до Господа ввечері 11 листопада 2001 року. Важка хвороба перемогла його тіло, дух же його та запал залишився горіти у серцях вірних. На душі було важко, коли на весь Городок довго дзвонили дзвони. Вони сповіщали про відхід пастиря, будівничого і великої людини. У звуках дзвонів відчувалося і щось радісне, спокійне, немовби слова: «Мир вам!».

Біля храму, де спочиває тіло о. Владислава, щодня моляться парафіяни. Багатьох з них він охрестив, когось повінчав, а хтось через його приклад життя на вернувся до Бога. Люди приходять постійно, бо вірять, що він заступається за них у небі.

Біля храму спочиває тіло о. Владислава, щодня моляться парафіяни. Багатьох з них він охрестив, когось повінчав, а хтось через його приклад життя на вернувся до Бога. Люди приходять постійно, бо вірять, що він заступається за них у небі.

Дехто вважає, що людина похилих літ уже нікому не потрібна: вистачить лише заглянути до будинків пристарілих, де часто можна зустріти стареньких батьків чи матерів при живих дітях... Але це не так! Старість сама в собі містить багато Божої мудрості та краси, а перед тими, хто молодший, ставить завдання: вчитися від старших життєвої мудрості, а також піклуватися про них. З настанням старості людина відчуває потребу опіки, підтримки, любові. Саме таку допомогу повинні надавати ми, християни, що намагаємось дотримуватись закону любові до ближнього.

к.л. МИРОСЛАВ МАТВІЙЧУК

II курс

Семінаристи Вищої Духовної Семінарії часто відвідують Будинок Милосердя, котрий розташований зовсім поруч. Користуючись нагодою, хочу поділитися своїми враженнями про нього. Насамперед розпочну з історії повстання Дому Милосердя. Побудував його (як і всі храми міста Городка та багатьох інших парафій, а також нашу семінарію) уже на цей час покійний, святої пам'яті отець Владислав Ванягс МІС. 3 травня 2000 року з'явилися перші мешканці, відбулася перша Служба Божа за участю усіх прихожан та мешканців будинку. Дім Милосердя провадять отці мар'яни. На даний

Милосердя, або Христос у людях похилого віку

час директором будинку є о. Віктор Ткач, допомагає йому о. Станіслав Завальський, які з великою любов'ю та відданістю провадять свою душпастирську працю (намащення хворих, проведення молебнів та відправлення Святої Меси). Також свою службу несе тут сестра Адріана, зі Згромадження Сестер Службниць Богородиці Діви Непорочно Зачатої (Службниці Дембіцькі), та увесь персонал, котрий дбає про злагоду та затишок. Мешканці будинку напрощуд привітні та радісні. Приходячи і розмовляючи з ними, я та мої брати семінаристи набираємося тільки позитивних вражень. Інколи здається, що ми стаємо для цих стареньких людей як їхні діти, родина. І так воно є насправді, бо декого з них взято до Будинку Милосердя з напівзруйнованих жител, з сімей, котрі відкинули або з якихось причин відмовились від них. Як не дивно, але саме така реальність панує у сучасному світі, коли стає страшно при думці: «Чи на старість мені хтось подасть склянку води? Чи мої найближчі пам'ятатимуть про мене?».

Від старості ніхто не застрахований, вона може наступити будь-коли, а може, вже прийшла, тільки ми її не зауважили. Цей вік може настати як у молоді, так і в похилої віком людини, бо можна постаріти душею, назовні здаючись молодим. А тоді – чи знайдемо у когось розуміння?

Старість – це стан, фізичний або й духовний, а для ближнього – завдання. Тому такою важливою є підтримка ближнього молитвою та добродіянням, своєю увагою, добротою, терплячістю... Не забуваймо старших людей, пам'ятаймо про них, бо перед Богом вони також – діти...

ЗАСЛУЖИТИ

Звання «Заслужений артист України» завжди асоціюється нам з якимись високими досягненнями у сфері культури та мистецтва. Та чи завжди ми усвідомлюємо собі, що ж насправді криється там, по той бік цього титула?

Наталія Молдаван, органістка Хмельницької обласної філармонії, неодноразовий гість зі своїми виступами і в нашій Семінарії, люб'язно погодилась розповісти нашим читачам про свій шлях до «Заслуженої артистки України»

кл. Ярослав Росочинський

IV курс

Як правило, у людини зустріч з музикою відбувається ще у родинному домі, так би мовити, біля самого «підніжжя» високої гори, що зветься життям. Як відбулася ця зустріч безпосередньо у Вас?

Родом я з Острополя (Старокостянтинівський район). Через рік після мого народження батьки переїхали до самого Старокостянтинова і, починаючи з першого року життя, все

моє дитинство збігло саме там. Батько родом з Вінничини, мати – з Острополя, обидвоє прості сільські люди. Пригадую, що у родинному домі часто лунала пісня (якось раніше люди більше співали), а особливо коли приходили друзі чи гості. Однак я не думаю, що у планах моїх батьків було віддавати мене до музичної школи.

Коли я ходила у дитячий садочок, була там старенька вихователька, Софія Йосипівна. І от

вона просто не давала спокою моїй мамі. Все говорила, щоб віддати мене до музичної школи. Невдовзі так і сталося. Батьки купили фортепіано, і я з першого класу почала відвідувати музичну. А далі було Хмельницьке музучилище, відділення фортепіано та теорія музики.

По закінченні училища вступила у Київську консерваторію, і ось там я вперше побачила орган і, звичайно, не втрималась, щоб не розпочати ним оволодівати.

«ЗАСЛУЖЕНОГО»

Мені надзвичайно пощастило, бо моїм першим вчителем (спочатку орган я мала як факультатив) був Котляревський Арсеній Миколайович. Це просто надзвичайна і взагалі грандіозна постать в історії органної музики незалежної України. Саме він являється засновником органного класу (а навіть органної школи) у нашій країні. Та така честь мені випала зовсім на короткий час, бо Арсеній Миколайович через півроку, від того часу, як я розпочала у нього займатись, пішов облаштовувати Національний органний зал та встановлювати там орган. Так і залишився працювати у Національному Домі органної музики, а нас, своїх учнів, передав Галині Вікторівні Булибенко, яка теж була його ученицею, а тоді вона саме закінчувала аспірантуру. Я вийшла заміж, у мене народилась перша донечка. Після четвертого курсу за сімейними обставинами я залишила столицю і переїхала на Харківщину, де заочно закінчила п'ятий курс по класу фортепіано у Харківському інституті мистецтв. Орган так і залишився незакінченим...

Минуло десять років. Ми з сім'єю перебралися на Дніпропетровщину. З'явилася друга донечка. Та все ж я відчувала, що чогось мені у житті бракує. Аж якось у Дніпропетровськ приїхала з органним концертом Галина Булибенко, мій колишній викладач з консерваторії. Я пішла... Там, звичайно, були сльози...а разом з ними і розуміння, що

далі я не можу жити без органу. Галина Вікторівна порадила мені для поновлення навчання взяти відношення у Хмельницькій філармонії. «Як у Хмельницькому є орган? Це ж моя батьківщина!» – здивовано вигукнула я. А орган стояв тут уже рік (від дев'яносто першого). Це просто чудо було, його не мало тут бути, він будувався для Росії, а наші його перехопили, бо там ще не був готовий зал. Господь побудував цей ор-

ган саме для мене, розумієте. Почала відновлювати форму, і от - з того часу вже минуло сімнадцять років.

**НАТАЛІЯ
МОЛДАВАН (У
ЦЕНТРИ) НА
МАЙСТЕР
КЛАСІ У
ЙОГАННА
ТРУММЕРА SI**

Розкажіть про Вашу концертну діяльність.

За кордоном побувала у Сербії (там виступала як піаністка, виконувала твори Франца Шуберта), у Московському Народному Домі (теж як піаністка), у Мінську (Республіка Білорусь), у Гдині (Польща), а навіть мала щастя виступати з Тетяною Орловою у знаменитому Домському Соборі (Рига). Крім того, проходила двічі майстер класи в Австрії, м. Грац, у дев'яносто

для мене, але й для усіх моїх колег, солістів, що співпрацюють зі мною. Незалежно від того, де ти граєш чи для кого - це можуть бути, наприклад діти зі школи, сідаєш і граєш на повну.

Чи зустрічаєте Бога в музиці? Можете описати це якимось словами?

Музика - це спосіб вираження того, що є в реальності. Це не є для мене якийсь окремий світ. І граючи, я, звичайно, зустрічаюсь з Богом. Взагалі, просто маса була таких чудових моментів, але найпрекрасніше те, що постійно живеш в очікуванні того, що знову ста-

неться якесь Боже чудо у твоєму житті. Я реально відчуваю Божу Присутність під час молитви і Бог постійно все так прекрасно влаштовує, провадить, і те особливе натхнення саме від Нього. А взяти хоч б музику барокову, вона майже вся духовна, молитовна. Композитори, органісти того часу, - вони були справжніми істинними християнами. Наприклад, Бах: коли знайшли його приватну Біблію на старонімецькій мові, вона вся була пописана коментарями свого власника. І коли я перекладала ці коментарі, то була глибоко вражена, для мене це був просто приклад віруючої християнської людини. Для нього Бог був усім, Суттю

його життя. Тому і музика така геніальна, дійсно натхненна Богом. І граючи цю музику, я ось так безпосередньо і зустрічаюся з Богом.

Коли закінчуєте грати концерт чи якийсь музичний твір і вибухають шалені оплески, овації, «На біс!», що ви відчуваєте?

Це самий дискомфортний для мене момент у концерті, оскільки я розумію, що людей більше вразила музика, і велич органу, а не моє виконання і ці оплески не зовсім належать мені, тому намагаюся швидко знову повернутися назад за інструмент. Передусім граю для Бога, але також для моїх слухачів, і якщо їх доторкнула-

ся дана музика, вони щасливі і просвітлені нею, то я теж. Тоді відчуваю радість, хоч іноді вона потьмарена ще не зовсім досконалим виконанням даного твору, навіть якщо це помічаю лише я.

На закінчення нашої розмови, що ви хотіли б побажати молодим виконавцям, а особливо органістам?

Досягати того, чого прагнуть у житті, не розчаровуватись і не зупинятись на досягнутому, щоб все було чесно і професійно. Наше життя повне Божих чудес на щодень.

Щиро дякую за розмову.

У моєму житті був момент великого здивування, коли, будучи ще малим хлопцем, зрозумів, що це міністранти готують до Євхаристії вино, воду і чашу, в якій знаходяться комуніканти. Уважно спостерігав за діями священика і бачив, як хлопці в «білому» приносили до вітваря чашу і ампулки. Священик брав щось біле і чашу до рук, показував людям і говорив: «Беріть і їжте, це Тіло моє... беріть і пийте з неї всі: це чаша Крові моєї...». Священик був для мене чарівником, який з того, що йому принесли, міг вчинити Тіло і Кров Ісуса, а потім ще й роздати людям. Як це все ставалося - я не міг зрозуміти, адже дивився уважно, старався нічого не пропустити.

Священик — слуга, якого вибрав і покликав сам Бог

Моє сьогоднішнє розуміння Євхаристії набагато змінилося з того часу, і, маю надію, поглибилось. Таємниця цього Святого Дійства залишається. На слова слуги Господнього хліб

і вино стають Тілом і Кров'ю Ісуса. А священик не чародій, а слуга, якого вибрав і покликав сам Бог. Так, кличе Бог, і лише Він знає, навіщо, і тільки запитуючи Його покликаний змо-

ДК. ЯРОСЛАВ ПЯСТА

же дещо «відхилити» двері до таємниці свого покликання.

Євангелісти показують різні шляхи покликання

Спробую, дорогі шанувальники писаного слова, поділитися з вами таємницею покликання до священства, яку поступово відкриваю у своєму житті. Розпочну з опису покликань, які зустрічаємо в Євангелії, бо саме там знаходжу правду про покликання, яким обдарував мене Бог.

Євангелісти Матвій і Марко мають подібний опис покликання перших апостолів (Мт 4, 18-22; Мк 1,16-20) Ісус, проходячи берегом Галилейського моря, зустрічає за працею своїх майбутніх апостолів. Кличе їх: «Ідіть за мною, я зроблю вас рибалками людей». Вони покинули сіті і пішли за Ним (Мт 4, 19-20). Інші залишили човна і свого батька і теж пішли за Ісусом (Мт 4,22). Однак, мені здається, все почалося набагато раніше. Бог давно вкинув у серця цих рибалок зерно покликання, ще до їхнього народження склав щодо них свій план. Подібно Він покликав старозавітного

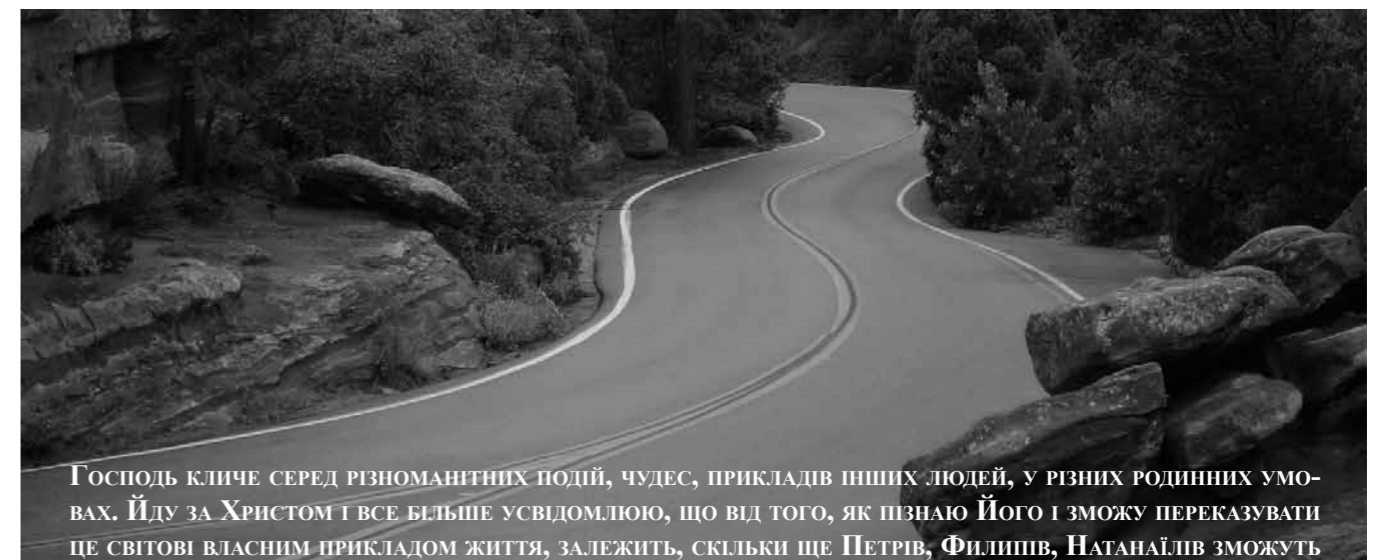
пророка Єремію: «Перш, ніж я уклав тебе в утробі, я знав тебе; і перш ніж ти вийшов з лона, освятити я тебе; пророком для народів я тебе призначив» (Єр 1,4-5). Слово Ісуса стає дощем та сонцем для цього зерна і воно починає проростати, пробивається крізь землю і тягнеться до світла. Ісус промовив, і воно прокинулося до життя. В духовному житті це болісний процес,

Кожний БО АРХИЄРЕЙ, УЗЯТИЙ З-ПОМІЖ ЛЮДЕЙ, НАСТАНОВЛЯЄТЬСЯ ДЛЯ ЛЮДЕЙ У СПРАВАХ БОЖИХ (ЄВР 5,1)

але все це потрібне для того, щоб зерно могло принести плід (Йо 12, 24). Рибалки покинули все, бо почули Слово Боже і побачили, що вартість зерна, яке мають у собі, більша від всього, що мали досі. Євангеліст Лука опис покликання перших апостолів уміщує після чуда оздоровлення теці Петра та багатьох інших зцілень (Лк 4,

38-41). Якось Ісус зайшов до човна, що належав Симонові, щоб звідти проповідувати Слово Боже. Рибалки вийшли з човнів і полоскали сіті. Після проповіді Ісус каже Симонові відчалити на глибочині і закинути сіті. Симон слухає слів Ісуса, чинить так і бачить велику силу риби, аж сіті почали рватися (Лк 5, 1-11) Ще одне чудо - Ісус говорить своє слово, впливає з ними на глибину, і - безліч риби. Петро починає розуміти, це чудо було проголошене «його мовою», він усвідомлює свою нікчемність, беспорядність і визнає це Ісусові. Тепер, після стількох чудес, Петро дозрів, щоб почути голос покликання: «Не бійся! Віднині людей будеш ловити» (Лк 5, 10б). Залишає все, бо знає, що його покликав Ісус, Який поведе на глибочині і не залишить.

У Євангеліста Йоана бачимо учнів, які вже відповіли на голос покликання і розвиваються в ньому. Слухають проповіді свого вчителя Йоана Христителя. Поки що він - їхній авторитет, та приходить момент, коли з'являється «Агнець Божий», на якого він сам, Йоан, вказує, щоб

Господь кличе серед різноманітних подій, чудес, прикладів інших людей, у різних родинних умовах. Іду за Христом і все більше усвідомлюю, що від того, як пізнаю Його і зможу переказувати це світові власним прикладом життя, залежить, скільки ще Петрів, Филипів, Натаналіїв зможуть почути Голос та прийти до Ісуса. Варто пам'ятати, що кличе БОГ і Він буде завжди і скрізь: на глибині, і на роздоріжжі. Він поведе ловити, я лише маю дозволити Йому.

А НА ЗАКІНЧЕННЯ...

їздили в сусіднє село Мурафу на Євхаристію. Всіх дітей у храмі завжди виводили наперед, тому я міг добре бачити все, що відбувається. Коли була якась урочиста процесія, то велика юрба людей стискала нас, дітей, так, що ноги вже не торкалися землі, і виносила надвір. Пам'ятаю, як в дитинстві я одягав плащ, брав товсту книгу, стілець, збирав рідних, і всіх, хто був зі мною вдома, заставляв молитися, а сам як вмів «відправляв» для

міг пояснити. Батькам сказав про своє рішення аж тоді, коли закінчував одинадцятий клас. Мати зраділа, батько запитав, чи я добре подумав. Не знав тоді, що йому відповісти, сказав «так». Думаю, що це був також той перший момент, коли Ісус теж хотів почути мою відповідь. Тепер дякую Богу за батьків та виховання, яке отримав від них, а Господь не забуде їх, як не забув батька апостолів Якова та Йоана, бо Євангеліє часто називає їх його іменем: сини Заведея. Можливо, імена моїх батьків теж будуть серед Христових святих.

Господь кличе серед різноманітних подій, чудес, прикладів інших людей, у різних родинних умовах. Йду за Христом і все більше усвідомлюю, що від того, як пізнаю Його і зможу переказувати це світові власним прикладом життя, залежить, скільки ще Петрів, Филипів, Натанайлів зможуть почути Голос та прийти до Ісуса. Варто пам'ятати, що кличе Бог і Він буде завжди і скрізь: на глибині, і на роздоріжжі. Він поведе ловити, я лише маю дозволити Йому.

ті, котрі чують голос, пішли за Ісусом. Учні йдуть і бачать, що покликання, яке мають, не Йоанове, а Боже: «...Того дня залишилися в нього.» (Йн 1, 39). З покликання цих апостолів народжуються нові: Андрій приводить Петра – Кифу, Филип – Натанайла. Свідомство життя кількох учнів повертає увагу інших і приводить до Христа

Ісус збирає своїх учнів, перебуває з ними, чинить чуда в їхньому житті, формує їх. За них віддає життя і посилає їх у світ проповідувати Євангеліє (Мк 16, 15).

Моє покликання дозрівало з часом, як в апостолів

У світлі Божого Слова відкриваю велику тасмницю свого покликання. Я зростав у звичайній католицькій родині, де навчився молитися та бути з Богом. В неділю ми з батьками

них службу і роздавав причастя. Така невинна дитяча забава. Перша комжа, перший вивчений катехізіс, Перше Причастя - це все перші кроки до пізнання Божої присутності у моєму житті. У свої юні роки щоразу більше та сильніше досвідчував і усвідомлював, що Бог веде та керує моїм життям. Як апостоли в описі євангелиста Луки, досвідчував чудес та подій, через які Господь говорив, аж поки я не почув. Сталося це під час праці, яку тоді виконував, а вчився тоді, здається, в класі восьмому або в дев'ятому. Я захотів бути священиком. Пізніше це рішення, звичайно ж, змінювалося під впливом різних обставин. Був період, коли хотів стати військовим, коли захоувався або перебиврав різні професії, та думка стати священиком повертала-ся. Відчував радість, яку не

Запрошуємо на

Міністрантську Зустріч

В цьому навчальному році зустрічі відбудуться:

11 - 13 грудня

19 - 21 лютого

23 - 25 квітня

Апостольство покликання під час Дієцезіального Дня Молоді

Благословіте Господа, льоди і сніги!
Хваліте і возносіте його повіки.

Дан 3, 70